

OBSAH VZDELÁVANIA
PRE 2. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA
Variant A

Školský vzdelávací program pre 2. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant A)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8		8
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti			
	Rozvíjanie grafomotorických zručností			
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1	5
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	1	1	2
	Fyzika			
	Chémia			
	Biológia			
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			
	Dejepis			
	Geografia			
	Občianska náuka			
Človek a hodnoty	Etická výchova			
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	2	2	4
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Spolu povinná časť		19		
Voliteľné hodiny			4	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				23

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	8 hodín týždenne, spolu 304 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písanou formou spisovného jazyka, utvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, z väčšiny žiakov vychovať čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre.

Slovenský jazyk a literatúra spája v sebe niekoľko oblastí, ktoré sa navzájom prelínajú a špecifickým spôsobom prispievajú k plneniu cieľom výchovy: rozvíjajú zmyslovú, emocionálnu, vôľovú a rozumovú stránku osobnosti dieťaťa, spoluutvárajú charakter žiaka a spolu s ostatnými predmetmi posilňujú výchovu k vlastenectvu.

Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry v je rozdelený do troch oblastí:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

KOMUNIKÁCIA A SLOH

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Slovenský jazyk a literatúra	8	0	8

Ciele:

- opakovať známe písmená z 1. ročníka
- osvojovať si zručnosť čítať s porozumením jednoduché vety po slovách a jednoduchých hovorených taktoch
- naučiť žiakov písať tie písmená malej a veľkej abecedy, ktoré sa žiaci učia čítať

Témy a obsah predmetu

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA A PÍSANIE

Tematický celok	Obsah učiva
Prvky písaných písmen, písane písmena Počet hodín: 30	Zručnosť písať s príslušnými pracovnými, hygienickými a estetickými návykmi. Zručnosť písať písmena malej a veľkej abecedy, ktoré sa žiaci učia čítať. Nacvičovanie písmen v poradí podľa postupu v čítaní.
Spájanie písmen do slabík Počet hodín: 28	Zatvorené a otvorené slabiky. Pestovanie návyku dodržiavať správny pomer výšky písmen napr: No, za, be, lk, Uk, hu, Uč .....
Odpisovanie písaného písma, písanie krátkych viet Počet hodín: 24	Odpisovanie písaných slov. Odpisovanie krátkych viet. Tvaropis, medzerovanie a čitateľnosť písma napr: kohút, mak, med, Vlado, šaty, žena .... napr: Je krásne ráno. Noc sa minula.
Prepisovanie slabík a slov Počet hodín: 20	Prepisovanie slabík napr: zi, je, či, Ud', ... Prepisovanie slov napr: haló, ruža, hľadá, bľačí, d'obká Diakritické znamienka (písať až po napísaní slabík a slov)
Písanie slabík a jednoduchých slov podľa diktátu Počet hodín: 12	Diktát písmen a slabík napr: lo, ok, če, Bo ..... Diktát slov napr: sova, nohy, oči, jazero .....
Spolu: 114 hodín	

ČÍTANIE A LITERATÚRA

TECHNIKA ČÍTANIA

Tematický celok	Obsah učiva
Spoluhlásky Počet hodín: 30	Poznávanie a čítanie spoluhlások nN, cC, bB, zZ, kK, sS, hH, čČ, dD, šŠ, rR, žŽ, l'Ľ, ňŇ, t'Ť, d'Ď, ... Čítanie písanej abecedy Rozvíjanie fonetického sluchu
Automatizácia čítania Počet hodín: 50	Čítanie jednoslabičných slov napr. les Čítanie dvojslabičných slov ako celkovo viazaných slabikovaním napr. káva Čítanie vety s jednoduchou skladbou a slovníkom, ktoré sú obsahom primerané schopnostiam žiakov Čítanie písanej abecedy
Čítanie zatvorených a otvorených slabík	Čítanie dvojslabičných slov napr. pehy, voda Čítanie viacslabičných slov napr. zahúkala, zlomila, poďakuje ..... Čítanie zatvorených slabík napr. dom .... Čítanie dvojslabičných slov, ktoré majú

Počet hodín: 46	zatvorenú slabiku na začiatku slov Čítanie dvojslabičných slov ktoré majú zatvorenú slabiku na konci slova
Komunikácia, ústny prejav Počet hodín: 26	Odpovede na otázky z obsahu čítaného textu napr. Čo stavajú murári? Kde bežala Alica ? Nácvik krátkych hovorených prejavov, vyjadrovanie osobných zážitkov a skúseností, formulácia odpovedí na otázky, formulácia želaní, prosby, poďakovania. Opísanie jednoduchej známej činnosti, osoby, zvieratá, veci.
Spolu: 152 hodín	

LITERÁRNA VÝCHOVA

Tematický celok	Obsah učiva
Rečňovanky a krátke básne Počet hodín: 12	Memorovanie detských rečňovaniek známych autorov detskej literatúry a z ľudovej tvorby napr: M. Ďuríčková, J.Andel, J.Navrátil, J. Čapek, J. Hála
Počúvanie a reprodukcia krátkej rozprávky Počet hodín: 10	Počúvanie prednesu a dramatizácia primeraných literárnych diel detských autorov napr: M. Rázusová – Martáková, J. Pavlovič, J. Čapek, L.N. Tolstoj, M. Lukešová
Rozprávky o deťoch a zvieratkách Počet hodín: 12	Vyvolávať v deťoch predstavu miesta a času deja Rozlišovanie hlavnej postavy (hrdinu) Osoby vystupujúce v rozprávkach napr: M. Jančová, J.Šrámková, K. Bendová, M. Haštová
Obrázkové knihy a divadelné predstavenia Počet hodín: 4	Prebúdzenie záujmu o poznávanie kníh a ilustráciu napr: V.Machaj, E. Weberová, J. Navrátil, I.Imro, A.Okruhlicová Návšteva divadelného predstavenia
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Úlohou je spresňovať zmyslové vnímanie, rozvíjať ústne vyjadrovanie a kultúru reči žiakov. Počas celého školského roka systematicky viesť žiakov k vyjadrovaniu osobných a spoločenských zážitkov a skúseností v krátkych hovorených prejavoch. Učiť žiakov odpovedať na otázky, stručne oznamovať správy, formulovať želanie, prosbu, poďakovanie, blahoželanie. Opísať jednoduché známe činnosti, osoby, zvieratá, veci z domáceho, školského i mimoškolského prostredia. Ďalej spresňovať správnu výslovnosť žiakov. Učiť žiakov členiť krátke jazykové prejavy na vety, slová a slabiky.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracované v rámci rôznych predmetov
- formou vzťahu čítania literárnej výchovy k hudobnej výchove

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)

Zmapovaním základných potrieb dieťaťa špecifikovať najfrekvencovanejšie potreby a prístup k nim obmedziť, resp. využiť ako základ vyjadrovania potrieb jednoduchou verbálnou formou (ktorá je v súlade s používanou úrovňou verbálneho vyjadrovania dieťaťa). Zmapovaním obľúbených aktivít predmetov žiaka vytvoriť podmienky k tomu, aby bol žiak nútený verbálne vyjadriť žiadosť o ne.

Vyučovacie hodiny slovenského jazyka a literatúry by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku .

Učebné zdroje:

Učebnice pre 2. ročník, pracovné listy, časopisy, materiálno – technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, 190 vyučovacích hodín ročne
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	Školský vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Poňatie vyučovania matematiky v špeciálnej základnej škole je v súlade s poňatím vyučovania matematiky na základnej škole. Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a pracovného pomeru. Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka, systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Pri opakovaní a upevňovaní učiva sa žiaci učia využívať svoje matematické poznatky pri riešení problémov praxe predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh, ktorých námety zodpovedajú skúsenostiam a úrovni poznania žiakov špeciálnej základnej školy i pri riešení rôznych problémov v ostatných vyučovacích predmetoch. Spojeniu vyučovania matematiky s praxou prispieva i to, že sa žiaci naučia používať rôzne pomôcky umožňujúce geometrické konštrukcie. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím. Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	4	1	5

Proces:

Žiakov získavame pre učebnú činnosť nenásilnou, prirodzenou motiváciou. Hlavným motívom učenia je radosť z osvojeného poznatku, z vyriešeného problému. Učebné pomôcky využívame tak pri vytváraní matematických pojmov a objasňovaní súvislosti medzi nimi, ako aj pri upevňovaní učiva. Počtové výkony sčítania a odčítania nacvičujeme oddelene, postupne číselný obor rozširujeme a v závere každého oboru precvičujeme spoje sčítania a odčítania spoločne.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracované v rámci predmetov (hudobná výchova, , pracovné vyučovanie, vecné učenie, slovenský jazyk a literatúra).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

- pracovný zošit z matematiky 1. a 2. časť pre 2. ročník špeciálnych základných škôl variant A

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vecné učenie v prípravnom až 3. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných poznatkov, ktoré žiaci získavajú na základe pozorovania prírodných zmien počas roka a vzťahov medzi človekom a prírodou.

Cieľom vecného učenia je dať žiakom najzákladnejšie vedomosti o prírode, spoločnosti a našej vlasti. Z tohto cieľa vyplývajú predovšetkým úlohy rozumovej výchovy.

Myslenie žiakov sa rozvíja na základe zmyslového poznávania, postupne sa prechádza k jednoduchým konkrétnym myšlienkovým operáciám. Na základe zmyslového vnímania a činností s jednoduchými prírodninami alebo s ich modelmi a s vyobrazenými materiálmi sa žiaci učia chápať význam vecí, ich vlastností, vzájomné vzťahy a súvislosti medzi nimi.

V učive, usporiadanom podľa ročných období, žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Vo vyučovaní vecného učiva sa vytvárajú a upevňujú zdravotné a hygienické návyky žiakov. Žiaci si osvojujú základné pravidlá kultúrneho správania, utvára sa ich vzťah k spoločenskému a súkromnému vlastníctvu, uvedomujú si význam spolupráce a vedú sa k nej. Vytváraním citových väzieb k spolužiakom, ku škole, k domovu, k obci a k vlasti sa vecné učenie podieľa na mravnej výchove žiakov.

Prostredníctvom realizácie dopravnej výchovy sa utvárajú a prehlbujú základné poznatky žiakov o dopravných prostriedkoch a návyky dodržiavať ich v praktickom živote.

Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke.

Témy obsahu vecného učiva sú prostriedkom hlbšieho poznávania slovenského jazyka, rozvíjania slovnej zásoby a výcviku vyjadrovania. Vecné učenie poskytuje aj námety na pracovné vyučovanie, na praktické činnosti žiakov (modelovanie, kútik živej prírody a pod.).

Hlavným zdrojom poznania sú jednoduché pozorovania prírody a spoločenského diania na vychádzkach, v kútiku živej prírody, pri sledovaní a vedení kalendára prírody; jednoduché pokusy a praktické činnosti, premietanie diapozitívov a filmových slučiek. Učiteľ volí primerané špeciálno-pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov. Uplatňuje sa výchova žiakov k spolupráci, ktorá sa chápe ako príprava postihnutého žiaka na život v spoločnosti a ako prostriedok socializácie žiakovej osobnosti.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	1	1	2

Ciele:

- získať ďalšie vybrané základne poznatky o prírode a spoločnosti z ich najbližšieho okolia
- viesť žiakov naďalej k osvojeniu si základných spoločenských, pracovných a hygienických návykov
- spresniť zručnosť žiakov orientovať sa v budove školy a určovať ich polohu vzhľadom ku škole
- spresňovať predstavu žiakov o roku a ročných obdobiach
- uvedomovať si základne vzťahy v rodine
- učiť sa o práci dospelých
- upevňovať si hygienické návyky precvičovať pravidlá kultúrneho správania
- prehľbovať poznatky žiakov o sviatkoch a pamätných dňoch

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Škola a jej širšie okolie	<p><u>Trieda</u> Pomenovanie zariadenia triedy, jeho účel a použitie. Určovanie polohy vecí v triede. Pomenovanie školských potrieb a pomôcok, ich uloženie na lavicu, do aktovky, udržiavanie poriadku. Rozoznávanie spoločných a osobných vecí. Dodržiavanie ustáleného poriadku: postavenie, posadenie, zoradenie v tichosti, hlásenie sa o slovo. Pozdravy pri vstupe do triedy a odchode z triedy, víťanie prichádzajúceho a lúčenie sa s odchádzajúcim.</p> <p><u>V škole</u> Poznávanie riaditeľa školy, zástupcu riaditeľa, učiteľov iných tried, vychovávateľov, školníka a iných zamestnancov. Nácvik zdvorilého pozdravenia, požiadania a poďakovania. Orientácia v školskej budove. Šetrenie školského i súkromného majetku.</p> <p><u>Okolie školy</u> Poznávanie objektov v okolí školy, určovanie ich polohy smerom od školy (vpravo, vľavo, bližšie, ďalej). Pozorovanie, ktorým smerom od školy slnko vychádza a zapadá. Poznávanie najbezpečnejšej cesty z domu do školy. Rozprávanie o tom, čo cestou žiaci vidia. Nácvik správneho prechádzania cez križovatku, význam svetelnej signalizácie a reagovanie.</p> <p>Počet hodín: 11</p> <p>Opakovanie tematického celku</p>

<p>Jeseň</p> <p>Počet hodín: 10</p>	<p><u>Jesenné dni</u> Pozorovanie počasia v jeseni, zaznačovanie do kalendára prírody, poznávanie pojmov slnečný, hmlistý, daždivý. Pomenovanie jesenných mesiacov. Oboznamovanie sa s údajmi: hodina, deň, noc, dnes, včera, zajtra, teraz, potom, skôr, neskôr. <u>V sade, v záhrade a v parku</u> Rozoznávanie sadu, záhrady a parku. Zber a spôsob odkladania ovocia. Rozoznávanie a triedenie zeleniny a ovocia. Ich poznávanie podľa tvaru, chuti a vône. Pozorovanie stromov, ich zmeny. Poznávanie ovocných stromov. Veľkosť plodov: menší, väčší, ľahší, ťažší. Význam ovocia a zeleniny pre zdravie. Ich výstavka v kútiku živej prírody. <u>Na poli</u> Rozlišovanie poľa s obilím, repou, zemiakmi. Poznávanie zemiakov a cukrovej repy. Význam ich pestovania, zber plodín. <u>Zvieratá na jeseň</u> Poznávanie zvierat v skutočnosti aj na obrázku (veverička, jež, myš, zajac, bažant, vrabec, žaba). Príprava zvierat na prezimovanie (zhustnutie srsti a peria, odlet vtákov, tvorenie zásob, vyhľadávanie úkrytov). Opakovanie.</p>
<p>Zima</p> <p>Počet hodín: 10</p>	<p><u>Prišla zima</u> - pozorovanie zmeny počasia, dĺžka dňa, stmievanie, rozodnievanie. Pomenovanie zimných mesiacov. Poznávanie vlastnosti snehu a ľadu, pozorovanie listnatých stromov v zime, dodržiavanie bezpečnosti pri zimných športoch. Oboznamovanie sa s vianočnými tradíciami. <u>Zvieratá v zime</u> - poznávanie voľne žijúcich zvierat(srniec, jeleň, líška). Nebezpečenstvo v lese - besnota zvierat. Zimný spánok zvierat (medveď, žaba, jež, mucha, včela). Opakovanie.</p>
<p>Rodina a spoločnosť</p>	<p><u>Doma</u> - poznávanie zamestnania členov rodiny, spoločná práca v domácnosti, opisovanie práce, ktorú žiaci doma pravidelne vykonávajú. Orientácia v príbuzenských vzťahoch – stará mama, starý otec, vnučka, vnuk. Bydlisko žiaka, dom, nábytok, riad, hračky, školské potreby. <u>V obchode</u> - osvojiť si čo sa kde nakupuje, hra na obchod, rozoznávanie platidiel. Najdôležitejšie služby obyvateľstvu - oprava obuvi, odevov, čistiarne. <u>Na pošte</u> - oboznámenie so službami pošty a poštového doručovateľa. <u>Bezpečnosť cestnej premávky</u> - dodržiavanie zásad</p>

<p>Počet hodín: 15</p>	<p>správneho a bezpečného prechodu po ceste a chodníku, križovatka, prechádzanie cez vozovku mimo vyznačeného priechodu(cvičenia s jednotlivcami vo dvojiciach a malých skupinách).</p> <p><u>Starostlivosť o zdravie</u> - vytváranie návyku dodržiavať zásady hygieny počas celého školského roka, umývanie rúk pred jedlom, po použití WC, čistenie zubov, vetranie, kúpanie sa, účelne obliekanie a otužovanie. Udržiavanie čistoty vo svojom okolí, v triede, udržiavanie čistoty svojho odevu a obuvi. Oboznamovanie sa s niektorými chorobami (chrípka, kašeľ, nádcha, hnačka), ochrana pred nákazou, správanie sa u lekára.</p> <p>Opakovanie.</p>
<p>Jar</p> <p>Počet hodín: 10</p>	<p><u>Prišla jar</u></p> <p>Pozorovanie zmien počasia na jar (oteplovanie, odmäk, dlhší deň) a ich vplyv na prírodu. Uvedomovanie si jari ako ročného obdobia. Porovnávanie krajiny v predjarí s predstavou tej istej krajiny v jeseni a v zime.</p> <p>Porovnávanie záznamov v kalendári prírody s pomocou učiteľa. Pomenovanie jarných mesiacov.</p> <p>Pozorovanie činnosti detí a práce dospelých na jar doma a v prírode. Primerané vyjadrovanie svojich poznatkov.</p> <p>Poznávanie niektorých jarných kvetov z okolia domova žiakov (napr. snežienky, prvosienky, fialky, tulipány a iné).</p> <p>Opisovanie ich vzhľadu a miesta, kde rastú.</p> <p>Nebezpečenstvo požiaru v prírode pri vypaľovaní suchej trávy.</p> <p>Poznávanie a pomenovanie domácich zvierat a ich mláďat (pes, mačka, králik, hus, sliepka, sviňa, krava, kôň).</p> <p><u>Jar v záhrade a v sade</u></p> <p>Pozorovanie jarných prác v záhrade.</p> <p>Pomoc pri príprave záhonov a poznávanie základných prác na záhonoch.</p> <p>Význam rýľovania, hrabania, polievania a kyprenia pre správny vývoj rastlín.</p> <p>Oboznamovanie sa s najdôležitejším záhradným náradím.</p> <p>Sadenie (veľkých) semien a pozorovanie klíčenia rastlín v kútiku živej prírody.</p> <p>Pozorovanie sadu v čase kvitnutia ovocných stromov.</p> <p>Rozlišovanie včely a čmeliaka. Pozorovanie včiel a ich lietanie do úľov.</p>
<p>Práca a odpočinok</p>	<p><u>Ľudia a veci</u> - poznávanie výrobkov, ktoré sa denne používajú. Určovanie, z čoho sú vyrobené. Oboznamovanie sa s pojmami továreň, dielňa, predajňa.</p> <p><u>Práca a odpočinok</u></p> <p>Týždeň – pracovné dni a dni odpočinku, voľna sobota, nedeľa, prázdniny. Osvojenie si názvov dni v týždni,</p>

Počet hodín: 10	určovanie časti dňa. Sledovanie času na hodinách , určovanie celých hodín. Účelné využívanie voľného času.
Leto	<u>Začína sa leto</u> Pozorovanie zmien v prírode (teplé dni, slnko dlho hreje, otepluje sa voda). Pozorovanie počasia, osvojenie si správania sa pred búrkou a počas búrky (ochrana pred bleskom). Oboznámenie sa s bleskozvodom. Pozorovanie dozrievania letného ovocia (čerešne, jahody). Pomenovanie niektorých záhradných a lúčnych kvetov z najbližšieho okolia. Poznávanie rastlín, ktoré ohrozujú zdravie (jedovaté plody rastlín, huby a pod.). Kalendár prírody v lete. Uvedomovanie si ročného obdobia, osvojenie názvov letných mesiacov. <u>Rok a ročné obdobia</u> Uvedomovanie si striedania ročných období. Primerané vyjadrovanie svojich poznatkov v priebehu celého roka. Rozlišovanie situácie v prírode podľa ročných období. <u>Príprava na prázdniny</u> Význam pobytu na čerstvom vzduchu pre zdravie. Vhodné obliekanie vzhľadom na počasie. Poznávanie letných športov, bezpečnosť, opatrnosť pri kúpaní a opaľovaní. Osvojovanie si správania v prírode, ochrana prírody. Opakovanie.
Počet hodín: 10	
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiaci si postupne osvojujú základné spoločenské, pracovné a hygienické návyky. Na základe pozorovania zmien v živote rastlín, zvierat a ľudí, si spresňujú predstavu o roku a ročných obdobiach. Postupným poznávaním prírody a spoločnosti rozlišujú skutočnosť od rozprávkových príbehov. Učia sa o práci dospelých, vedia ju v hre napodobniť. V hre na obchod sa učia správaniu pri nakupovaní, oboznamujú sa s najdôležitejšími službami pre obyvateľstvo. Precvičujú si pravidla kultúrneho správania.

Medzipredmetové vzťahy:

V obsahovom celku príroda sa uplatnia medzipredmetové vzťahy z pracovného vyučovania z obsahového celku pestovateľské práce. V obsahovom celku domov a rodina sa uplatnia medzipredmetové vzťahy z pracovného vyučovania z obsahového celku práce v domácnosti.

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Učebné zdroje: Vybrané pracovné listy z Vecného učenia pre 2.ročník ŠZŠ, mimočítanková literatúra, encyklopédie, časopisy

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od najnižšieho ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne.

Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyučovanie vytvára u žiakov kladný vzťah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spoločnosti. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov.

V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznávať druhy materiálov, ich vlastnosti, poznávať konštrukciu a funkciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie a technická pripravenosť.

Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti, zameranie práce na užitočný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vzťah k práci, pestuje zmysel pre poriadok, cit pre krásu a vhodnosť materiálu, nástrojov a spôsobov práce.

Pri práci si žiaci osvojujú kultúrne návyky. Systematicky poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpečnosti pri práci. Učia sa pracovať disciplinovane, starostlivo, hospodárne zaobchádzať s materiálom a nástrojmi.

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov - spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou. Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpano, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie. Nevyhnutným doplnkom dielne je príručná lekárnička.

V pestovateľských prácach sa na školskom pozemku (záhrade) určí pre jednotlivé pracovné skupiny dostatočná plocha s prihliadnutím na vek a možnosti žiakov a na technickú vybavenosť školy. Na pestovateľské práce možno využiť aj kútik prírody v každej učebni.

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce; ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy.

Nevyhnutnou súčasťou pracovného vyučovania sú exkurzie, ktoré umožňujú žiakom už od najnižších ročníkov poznávať prácu dospelých na rozličných pracoviskách a posilňovať spojenie pracovného vyučovania so životom.

Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

V zložke pestovateľské práce sa žiaci učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy tak, aby bola zachovaná časová dotácia predmetu pracovné vyučovanie podľa učebného plánu.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	2	2	4

Ciele:

- upevňovať základné hygienické návyky a sebaobslužné zručnosti
- oboznamovať sa so základmi jednoduchého pracovného postupu
- pozorovaním a triedením materiálu získať elementárne poznatky o materiáloch
- správne používať pracovné nástroje a pomôcky

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
<p>Sebaobslužné činnosti</p> <p>Počet hodín: 24</p>	<p>Osobná hygiena.</p> <p>Umývanie rúk, tváre, čistenie zubov, česanie sa, kloktanie, používanie vreckovky, používanie WC. Obúvanie sa, čistenie obuvi.</p> <p>Čistenie šiat, kefovanie, prášenie.</p>
<p>Práce v domácnosti</p> <p>Počet hodín: 36</p>	<p>Hygiena v domácnosti: Utieranie a ukladanie riadu. Pomoc pri stolovaní, estetická úprava stola, rozkladanie obrúskov, príborov, tanierov. Udržiavanie poriadku, zametanie, utieranie prachu. Ukladanie nástrojov, potrieb, pomôcok na určené miesto.</p> <p>Šitie: Prípravné práce na šitie, preťahovanie bužírky na cvičných drevených doskách.</p> <p>Oboznámenie sa s ihlou - prepichovanie kartónu s narysovanými priamkami a bodmi.</p>
<p>Práce v dielni</p> <p>Počet hodín: 42</p>	<p>Práce s drobným materiálom: Skladanie, spájanie, navliekanie, pracovanie, ohýbanie, strihanie, lisovanie, prepichovanie, zväzovanie a zlepovanie drobného materiálu. Určovanie farby, triedenie materiálu podľa farby a tvaru, rozlišovanie prírodného a umelého materiálu. (mozaiky, vláčik a stôl zo zápalkových škatuliek, vianočné a veľkonočné ozdoby, koláže)</p> <p>Modelovanie: Miesenie, stláčanie, valkanie, gúľanie, vyťahovanie, odoberanie, odštipávanie, rozdeľovanie modelovacieho materiálu, vytváranie základných tvarov; valčeky, šišky, placky - sušenie. Poznávanie tvárnosti a súdržnosti materiálu. Modelovanie predmetov z viacerých častí. Dopĺňovanie výrobkov inými materiálmi: drevka, špajle, papier, špáradlá a iné (jednoduché tvary zeleniny, ovocia, pečárnských výrobkov, rozprávkové postavy, zvieratá). Modelovanie na pieskovisku a na pieskovom stole (ulice, križovatka, okolie školy, kopec).</p> <p>Montážne a demontážne práce: Zostavovanie modelov podľa predlohy a podľa vlastnej predstavy z jednotlivých časti stavebníc. V praktických činnostiach poznávanie vlastností materiálov, ktoré sa používajú na montážne práce a ich porovnávanie s inými materiálmi.</p> <p>Práce s papierom a kartónom: Prekladanie, skladanie, vytrhávajúce, strihanie, nalepovanie, zlepovanie, rezanie, obkresľovanie tvaru podľa šablóny, vystrihávajúce jednoduchých symetrických tvarov z predloženého papiera. Určovanie vlastnosti papiera (hrúbka, povrch, farba) v praktických činnostiach. Rozlišovanie druhov papiera, s ktorým sa pracuje: novinový, baliaci, priekleповý, výkresový, farebný, pijavý. (skladačky, vystrihovačky, ozdoby, geometrické tvary)</p>

Pestovateľské práce	Ošetrovanie izbových rastlín: polievanie, kyprenie, prihnojenie, čistenie listov od prachu, odstraňovanie odumretých častí. Pestovanie hrachu, fazule a reďkovky: úprava pôdy pred siatím, siatie do riadkov, pretrhávanie, zalievanie, priebežná starostlivosť o rastliny počas vegetácie. Práca s motyčkou a hrablami pri úprave záhonov. Zalievanie a priebežná starostlivosť o trvalky. Poznávanie podmienok života rastlín (voda, vzduch, svetlo, teplo, pôda). Pozorovanie klíčenia semien hrachu a fazule, sledovanie zmien na semenách pri klíčení a začiatočnom raste. Pestovanie hrachu a fazule na suchých a predklíčených semenách. Siatie obilia do misky (príprava veľkonočnej výzdoby). Vychádzky do záhrad a parkov.
Počet hodín: 12	
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Upevňovať poznatky z 1. ročníka, najmä ukladanie pomôcok na určené miesto. Účelne spracúvať materiál tak, aby bol čo najlepšie využitý. Priebežne po celý školský rok vykonávať práce v kútiku živej prírody.

Stratégia vyučovania:

Pri vyučovaní pracovného vyučovania je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie),
- expozičné (slovné metódy – rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia, metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov)
- demonštračné, manipulácia s predmetmi),
- metódy samostatnej práce (práca s maketou).

Z organizačných foriem viac využívať samostatnú prácu ako aj prácu v skupinách.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať učivo zo slovenského jazyka, z matematiky a z výtvarnej výchovy.

Učebné zdroje: Makety, vzorové predmety, prírodniny.

Hodnotenie:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 38 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia. Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom je potrebné rešpektovať ich hudobné schopnosti a zručnosti.

Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v prítlačivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.

Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne.

Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie.

Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie, sluchovú pamäť a diferenciaciu, senzomotorické schopnosti
- nadväzovať sociálne interakcie prostredníctvom hudobno-pohybových hier
- uvoľňovať telesno-pohybovú a spevácku motoriku
- rozoznávať hovorený a spievaný prejav

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Piesne pre spev žiakov Počet hodín: 18	Osvojovanie piesní, detských rečňovaniek, vyčítaniek, jednoduché popevky, piesne o prírode, o zvieratách, hudobné rozprávky, skladby s vyhranenou spoločenskou funkciou (napr. uspávanka, pochod): Kohútik jarabý (ľudová), Jeden, dva, tri (L. Galko), Išla sova na tanec (ľudová), Čo je to? (škantor), Zima nám je, zima (ľudová), Červené jablíčko (ľudová), Za humnami (ľudová), Heličky, beličky (ľudová), Mamička (O.Francisci), Keby som ja mala prepeličky nôžku (ľudová), Hopsa, Zuzka, srdce moje (ľudová), Prší, prší (E.Hula), Ej oráč (ľudová), Paste sa húsatká, paste (ľudová), Sláviček (ľudová), Svieť slniečko (S.Hochel). Grafické znázorňovanie pohybu melódie (vysoko - nízko, stúpanie – klesanie).
Piesne na počúvanie Počet hodín: 6	Padá snežik, Hádanky (A.Čobej), Kozipolka (ľudová), Oženil sa Kulifaj (ľudová), Podme deti na čačky (ľudová)
Počúvanie skladieb Počet hodín: 6	Škovránok (P.I.Čajkovskij), Bábika, koníček (T.Frešo), Čertík v komíne (J.Matuška), Dana, rúčky, Dana, Chodí pavúk po papuči, Kolo, kolo, mlynské, Osievame múčku, Ťap, ťap, ťapušky, Uspávanka (E.Suchoň)
Hudobno - pohybové hry Počet hodín: 8	Češem si hlavičku (ľudová), Na vlka a líšku (K.Ondrejka-A.Biřová), Sieť slniečko (S.Hochel), O husličky (ľudová)
Spolu: 38 hodín	

Proces:

V hudobno-pohybových hrách uvoľňovať motoriku, rozvíjať zmyslové vnímanie žiakov, hudobnú pamäť, predstavivosť, pozornosť zmysel pre rytmus, tempo, dynamiku, kultivovať všetky hudobné prejavy žiakov. Osvojovaním piesní, inštrumentálnych a vokálnych skladieb a hudobno-pohybových hier prebúdzajú radosť zo spevu a z počúvania hudby. Vytvárajú základy aktívneho vzťahu žiakov k hudbe.

Stratégie vyučovania:

- hudobné činnosti
- pohybová hra ako metóda
- metódy opakovania a precvičovania
- slovné metódy
- pochvala, povzbudenie, kritika
- slovné metódy
- grafické znázorňovanie pohybu melódie

Medzipredmetové vzťahy:

- telesná výchova, slovenský jazyk, matematika

Učebné zdroje: Hudobný materiál, DVD, vyučbové programy.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia.

Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života.

Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka.

Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom ročníku
- rozvíjať zmyslové vnímanie, pozornosť a predstavivosť
- prostredníctvom výtvarných činností získavať základné zručnosti, poznatky a výtvarné skúsenosti
- poznávať vlastnosti farby
- oboznámiť sa s výtvarným dielom prostredníctvom ilustrácií a reprodukcií výtvarných diel

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
<p>Výtvarné osvojovanie skutočností</p> <p>Počet hodín: 12</p>	<p><u>Tematické práce:</u> Námety zo života detí a dospelých, ilustrácie k známym rozprávkam a rečňovankám. Výtvarné rozprávanie zážitkov dieťaťa kresbou a maľbou.</p> <p><u>Zobrazovanie prírodných a umelých foriem:</u> Na vychádzkach vyhľadávanie tvarovo, farebne a štruktúrou zaujímavých prírodných materiálov, ich dotváranie. Práca s prírodnými materiálmi (otláčanie, vtláčanie do vhodných materiálov, prenášanie do plochy a pod.) Pozorovanie vecí dennej potreby z hľadiska tvaru, funkcie a materiálu. Ich zobrazovanie na základe poznania a detských predstáv (kresbou, maľbou, modelovaním).</p>
<p>Výtvarné hry a dekoratívne činnosti</p> <p>Počet hodín: 22</p>	<p><u>Hry s farbou:</u> Využívanie hry s farbou na poznanie vlastností farby, rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu; husté a riedke, svetlé a tmavé farby. Kontrast svetlých a tmavých farieb (obloha, krajina, svetlo a tieň v krajine). Radenie svetlých a tmavých rozlične širokých pásov (pastel, tempera, krieda, akvarel, lepidlo, klovatina, farebné tuše a pod.)</p> <p><u>Priestorové vytváranie:</u> Poznávanie vlastností modelovacích materiálov (sochárska a tehliarska hlina, cesto, modurit, plastelína). Modelovanie jednoduchej skutočnosti (napr. ovocie, huby a pod.) Prebúdzanie elementárneho zmyslu pre priestor v súvislosti s poznávaním životného prostredia. Vytváranie konkrétnych priestorových situácií z najbližšieho okolia dieťaťa na pieskovom stole, pieskovisku a pod. (tvarovanie kopcov, údolí, koryta rieky, hlavnej cesty, stavebných dominant a pod.) s využitím makiet domov a stromov.</p> <p><u>Dekoratívne práce:</u> Prebúdzanie zmyslu pre rytmus. Rytmičné radenie rôznych prírodných prvkov, farebných plôch a tvarov, odtlačkov do vhodných materiálov (piesok, hlina, blato, cesto, sadra, plastelína), trhanie, strihanie, nalepovanie, práce so štetcom - pásy látok, stužky, koberce a pod.</p>

Výtvarná kultúra	Oboznamovanie žiakov s ilustráciami kníh pre deti (A. Klímo, Š. Cpin, J. Čapek). Vymenovanie osôb a vecí na obrázku, pokus o jednoduchý opis obrázka.
Počet hodín: 4	Hračky. S čím sa deti hrajú. Hračka, bábika, maňuška.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Pestovanie zmyslu pre krásu prírody a vzťah k životnému prostrediu. Oboznamovanie sa s výtvarným dielom prostredníctvom ilustrácii a reprodukcií výtvarných diel pre deti.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať učivo zo slovenského jazyka, z matematiky a z pracovného vyučovania.

Stratégia vyučovania:

Pri vyučovaní výtvarnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie),
- expozičné (slovné metódy – rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia, metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov)
- demonštračné, manipulácia s predmetmi),
- metódy samostatnej práce (práca s farbičkami, ceruzou, suchým pastelom, voskovým pastelom, vodovými a temperovými farbami, plastelínou),
- fixačné (metódy precvičovania a zdokonaľovania).

Z organizačných foriem viac využívať samostatnú prácu ako i prácu v skupinách. Počas celého roka venujeme pozornosť rozvoju jemnej a hrubej motoriky žiakov, rozvoju vnímania a v malej miere dať priestor kreativite a improvizácii žiakov.

Učebné zdroje:

Obrazový materiál, pozorovanie prírody, prírodniny.

Hodnotenie:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 hodín ročne
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Ciele vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sledujú dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, t.j. dosiahnutie žiadanej úrovne telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností. U žiakov sa snažíme vypestovať hygienické návyky, pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich obmedzených možností a rešpektovaním ich výrazných individuálnych osobitostí.

Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej výchovy, zameraná k zmierneniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu.

Rozvíjanie pohybovej aktivity súvisí s rozvojom poznávacej činnosti, pretože v rámci telesnej výchovy zámerne pôsobíme na rozvoj psychických funkcií, ako je vnímanie a pozorovanie, pamäť, pozornosť, fantázia, myslenie a reč.

Pri zachovaní mnohostrannej funkcie vyučovacieho predmetu telesná výchova, odporúčame citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov žiakov. Odporúčame podriadiť motorické, ale predovšetkým fyzické výkony, ako cieľové kategórie emocionality, t.j. pre radosť z pohybu, spolupatričnosti.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná výchova	2	0	2

Ciele:

- poskytnúť žiakom čo najviac pohybových podnetov a rozvíjať ich prirodzenú pohyblivosť
- pasívne osvojiť základné povely a poradové cviky
- rozvíjať obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu v kondičných cvičeniach
- upevňovať základné hygienické návyky a dodržiavanie zásad bezpečnosti pri cvičení

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
<p>Poradové cvičenia</p> <p>Počet hodín: 10</p>	<p>Základné povely: Základný postoj - Pozor! - Pohov! Nástupy do radu. Rozchod. Nástup družstva do radu a do zástupu.</p>
<p>Kondičné cvičenia</p> <p>Počet hodín: 26</p>	<p><u>Beh</u>: Rýchly beh do 20 m po priamej alebo slalomovej dráhe s predbiehaním a preskakovaním nízkych prekážok. Beh na vytrvalosť. Beh striedavý až do 12 minút (i v teréne). <u>Cvičenia s krátkym švihadlom</u>: Preskoky jednoožmo, striedaním nôh, znožmo. <u>Cvičenia s dlhým švihadlom</u>: Podliezanie a preskakovanie napnutého švihadla. Podbiehanie krúžiaceho švihadla. <u>Cvičenie s využitím lana</u>: Preťahovanie družstiev približne rovnakej výkonnosti. <u>Cvičenie s plnou loptou 1 - 1,5 kg</u>: Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie na mieste i v pohybe. <u>Cvičenie s využitím lavičky</u>: Cvičenie rovnováhy a celkovej obratnosti. Chôdza, beh, lezenie so sprievodnými pohybmi rúk a nôh, so zmenami postojov a polôh i s nosením ľahkého predmetu. Výskoky, zoskoky jednoožmo i znožmo. Vystupovanie, vyliezanie a vybiehanie na šikmo zavesenú lavičku (sklon asi 30°) s obmenami. <u>Cvičenia na rebrinách</u>: Vystupovanie a zostupovanie, vyliezanie a zliezanie. Výskoky a zoskoky. <u>Cvičenie s použitím debny ako prekážky</u>: Preliezanie, prebiehanie a preskakovanie jednotlivých dielov debny. Vystupovanie a výskoky na debnu z 3 až 4 dielov a zoskoky na pružnú podložku. <u>Jazda na kolobežke</u>: Cvičenia rovnováhy. Nácvič rýchlosti.</p>
<p>Prípravné cvičenia</p> <p>Počet hodín: 15</p>	<p>Prostné cvičenia: Rozvoj pohybovej koordinácie a techniky pohybu, na pretiahnutie a posilnenie svalových skupín a udržanie pohybového rozsahu v chrbtici a kĺboch.</p>
<p>Rytmická gymnastika a tanec</p> <p>Počet hodín: 16</p>	<p>Rytmizovaná chôdza a beh. Rytmizácia jednoduchých pohybov rúk, nôh i trupu podľa riekaniak, piesní a hudobného sprievodu. Jednoduché pohybové vyjadrenie hudobných pojmov: ticho - silno, pomaly - rýchlo, nízko - vysoko. Prísuný krok, poskočný krok, cval stranou</p>
<p>Akrobacie</p> <p>Počet hodín: 15</p>	<p>Zo sedu pádom vzad, ľah vznesmo, stoj na lopatkách s oporou v bokoch – ľah vznesmo, pádom späť do sedu. Z drepu spojného, predpažiť- kotúl vpred do drepu spojného, predpažiť. Kotúl vpred a výskok prehnuto do stoja. Kotúl vpred na zvýšenej podložke. Kotúl vzad na mierne šikmej podložke.</p>

Atletika	Rýchly beh na 30 – 50 m. Skok do diaľky z miesta s odrazom znožmo a z rozbehu. Hod loptičkou horným oblúkom na diaľku a na cieľ.
Počet hodín: 15	
Základné činnosti športových hier	Nadhadzovanie a chytanie lopty na mieste i v chôdzi. Dribling na mieste. Podávanie lopty. Prihrávka - obojručne. Vrchná prihrávka jednoručne. Vrchné chytenie obojručne.
Počet hodín: 17	
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Postupne rozvíjame prirodzenú pohyblivosť, obratnosť, estetický pohybový prejav a rytmické cítenie vo vzťahu k priestoru a času.

Vytvárame predpoklady k správne držaniu tela a predchádzame funkčným nedostatkom pohybového systému. Žiaci si osvojujú špeciálnu obratnosť, kĺbovú pohyblivosť, odrazové schopnosti, pružnosť a rovnováhu.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, prevencia obezity, matematika, hudobná výchova)

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú všetky učebné prostriedky a telocvičné náradie, ktoré je v škole k dispozícii. Vyučovanie bude prebiehať podľa možností v triede, na školskom ihrisku, ihrisku.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

OBSAH VZDELÁVANIA
PRE 2. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA
Variant B

Školský vzdelávací program pre 2. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
s vyučovacím jazykom slovenským (variant B)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	2		2
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3		3
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	2	3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	2	5
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	2		2
Človek a hodnoty	Etická výchova			
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4		4
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Spolu povinná časť		19		
Voliteľné hodiny			4	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				23

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových.

Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v

Nie je záväzná učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie - (malé tlačené písmená).

Čítanie a literárna výchova.

Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejavíť taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť.

V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačeného, veľkého písaného a malého písaného písmena.

Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu. Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zvierka, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností.

Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Slovenský jazyk a literatúra	2	0	2

Ciele:

- vedieť pomenovať obrázky
- vedieť sluchom diferencovať slová na slabiky
- vedieť sluchom zo slabík poskladať slovo
- vedieť sluchom poznávať prvú hlásku slova
- vedieť čítať dvojslabičné slová zložené zo známych slabík

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Čítanie písmen, slabík a slov Počet hodín: 60	Hláska a písmeno M, m. Slabiky: Ma, ma, má, Mi, mi ,mí Hláska a písmeno e, E. Slabiky: Me, me, Čítanie dvojslabičných slov: mama, mami, mame, máme. Hláska a písmeno L, l. Slabiky: La, la, Li, li, Le, le. Čítanie dvojslabičných slov zložených zo známych slabík. Na základe sluchového vnímania poznávať prvú hlásku slova. Osvojenie čítania otvorených slabík zložených z osvojených písmen.
Rozvoj slovnej zásoby Počet hodín: 16	Sluchová diferenciácia slov s využitím riekaniek a vyčítaniek. Rozvoj slovnej zásoby pomocou obrázkového čítania. Rozvoj pamäte nácvikom krátkych básní, riekaniek, vyčítaniek, pohybové zobrazovanie.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Pri vyvodzovaní písmen používame obrázky, riekanky a znázorňovanie písmen pohybom. Podľa individuálnych schopností žiakov využívame zrak, sluch alebo zapájame motoriku. Učivo precvičujeme na kartičkách alebo kockách.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém - ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov
- formou vzťahu čítania literárnej výchovy k hudobnej výchove (tematické piesne a koledy)

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)

Zmapovaním základných potrieb dieťaťa špecifikovať najfrekvencovanejšie potreby a prístup k nim obmedziť, resp. využiť ako základ vyjadrovania potrieb jednoduchou verbálnou formou (ktorá je v súlade s používanou úrovňou verbálneho vyjadrovania dieťaťa). Zmapovaním

oblíbených aktivit / predmetov žiaka vytvoriť podmienky k tomu, aby bol žiak nútený verbálne vyjadriť žiadosť o ne.

Vyučovacie hodiny slovenského jazyka a literatúry by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, 114 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej aj „RKS“) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. (Lechta - Matuška, 1995) U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Obsah predmetu RKS je rámcový. Postupujeme v súlade so zákonitostami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy).

Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom vo vzdelávacom programe pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím.

Pre žiakov, ktorí nie sú schopní dorozumievať sa hovorenou rečou (ich reč nie je zrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci), sa odporúča okrem predmetu RKS zaradiť aj voliteľný predmet Augmentatívna a alternatívna komunikácia. Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	0	3

Ciele:

- rozvíjať schopnosti dieťaťa komunikovať jednoduchou verbálnou formou
- rozvíjať neverbálne modalitty vrátane očného kontaktu ku komunikácií
- spontánne vyjadrovať základné potreby
- rozvíjať schopnosti výberu
- rozvíjať symbolickú reprezentáciu
- rozvíjať schopnosti často používané pri hraní hier
- rozvíjať zručnosti sociálnych interakcií
- podporovať samostatnosť v oblasti sebaobsluhy
- učiť jednoduché domáce zručnosti

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči Počet hodín: 5	Komentovanie „tu a teraz“ poznávaním skutočných predmetov a javov.
Rozvíjanie expresívnej reči Počet hodín: 18	Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť - hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky používaním názorných skutočných predmetov, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií.: Spolupráca so spolužiakom s minimálnou pomocou učiteľa. Aktívne spolupráca pri vykonávaní hygienických návykov, pri obliekaní a vyzliekaní, pri stravovaní. Vytváranie základných domácich zručností (zametať, vysypať smetný kôš, umyť tanier, poutierať stôl, vyžmýkať handru...).
Rozhovor Počet hodín: 10	Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Využívanie naučenej verbálnej komunikácie v zmysle vyjadrovania bežných žiadostí dieťaťa v rámci jeho možností. V komunikačnej situácii používať očný kontakt so súčasou verbalizáciou. Odpoveď na otázku. Modelové hry, dramatizácia.
Lexikálno-sémantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby	Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a

Počet hodín: 18	protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.) Kľúčové slová. Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou. Priradňovanie obrázkov rôznych ľudí, ktorí robia to isté. Triedenie podľa pojmových kategórií. Priradňovanie karty so zobrazeným rovnakým počtom prvkov.
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	
Syntaktické a morfológické pravidlá, rozvoj jazykového citu Počet hodín: 10	Nácvik ohýbania slov. Maľované čítanie. Doplňovanie a opakovanie viet. Rozvoj porozumenia reči.
Foneticko-fonologická rovina jazyka	
Rozvíjanie sluchovej diferenciacnej schopnosti Počet hodín: 10	Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.). Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť. Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Rytmizovanie riekaniiek a detských pesničiek.
Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)	
Rozprávanie Počet hodín: 10	Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa obrázkov. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami. Spontánne vyjadrenie potreby uhasenia smädu a hladu a hygienických potrieb. Vyjadriť každodenné potreby s využitím verbálneho, gestikulačného alebo očného prejavu.
Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou	
Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania Počet hodín: 10	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciacnych schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Sluchová a zraková gnózia (vnímanie, diferenciacia, pamäť).	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod. Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na

Počet hodín: 10	rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoraďovanie, triedenie – kategorizácia Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zrková, pracovná pamäť)
Priestorová orientácia a orientácia v čase Počet hodín: 10	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia). Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava).
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 8	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky. Schematické znázornenie slov.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom. Témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote. U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK). Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Medzipredmetové vzťahy:

- využívať pri rozvíjaní komunikačnej schopnosti aj námety z rôznych oblastí života, s ktorými sa deti stretávajú a sú ich veku blízke. Tieto poznatky získavajú aj v každom predmete daného ročníka a zároveň rozvíjajú ich komunikačnú schopnosť.
- vo vzťahu k predmetu vecné učenie ako aj ďalšie predmety daného ročníka využívať rozhovor, spontánne vyjadrovanie a neverbálnu komunikáciu

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

1. motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
2. slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
3. inscenačné metódy
4. metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Vyučovacie hodiny v predmete rozvíjanie komunikačnej schopnosti by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje: časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, internet.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety ako napr. výtvarná výchova, pracovná výchova.

Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností z hľadiska jeho obsahu v príslušnom ročníku nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová... Takúto pomôcku možno využiť opakovane pre toho istého žiaka alebo postupne pre viacerých žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	2	3

Ciele:

- rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku
- naučiť sa správne držať písacie potreby a správne sedieť pri písaní
- vytvárať návyk správneho sedenia pri písaní

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Uchopovanie písacieho nástroja Počet hodín: 12	Zoznámenie sa s písacími potrebami. Správne uchopenie písacieho nástroja(farbičky, ceruzky) dlaňou, prstami. Viesť žiaka k správnej pozícii tela pri písaní.
Čmáranie Počet hodín: 20	Voľné čmáranie po podložke/ papieri. Farebná stopu na papieri voľným čmáraním voskovým pastelom. Čmáranie dominantnou rukou – kruhové čmáranie. Čmáranie vertikálnym smerom.
Odkresľovanie makiet Počet hodín: 10	Obkresľovanie makety s geometrickými tvarmi. Obkresľovanie makety ovocia. Obkresľovanie makety zeleniny. Obkresľovanie makety postavy.
Prvky písania Počet hodín: 38	Slučky, ovály, vlnovky. Šikmé „zuby na píle“. Horný a dolný zátrh. Oblúky: Diferencovanie správnych tvarov horných a dolných oblúkov. Kreslenie horných oblúkov. Kreslenie dolných oblúkov. Čiary: Vodorovné čiary zľava doprava. Rozoznať tvar zvislej a šikmej čiary. Zvislé čiary (oboma smermi: zhora nadol a naopak). Šikmé čiary oboma smermi.
Tvary písmen a slabík Počet hodín: 34	Opakovanie nacvičených prvkov písania z predchádzajúceho ročníka. Obkresľovanie veľkých tvarov písmen, ak sa s nimi žiak oboznamuje na čítaní. Písmená e, l, m, i. Slabiky me, mi, le, li, em, im, el, il.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Hodiny rozvíjania grafomotorických zručností rozdeľujeme na menšie časové jednotky, aby žiaci písali niekoľkokrát týždenne. Začíname od veľkých prvkov a prípravných cvikov, ktoré sa postupne zmenšujú a spresňujú. Zameriavame sa na koordináciu pohybov ruky a oka. Sústavne dbáme na správne držanie písacích potrieb a správne sedenie pri písaní.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, rozvíjanie sociálnych zručností, pracovné vyučovanie)

Stratégie vyučovania:

Rozvíjanie grafomotorických zručností je založené na precvičovaní jemnej motoriky rúk a jemnej motoriky prstov.

Nadobudnutie prvých skúsenosti s používaním písacieho nástroja a vedením jeho stopy, zvládnutie prípravných cvikov na písanie. Vhodné je používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru,)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Vyučovacie hodiny rozvíjania grafomotorických zručností by mali pripraviť žiaka na zvládnutie prípravných cvikov na písanie, písmen e, l, m, i, a slabík s týmito písmenami.

Učebné zdroje:

D. Píšová, M. Šinská, D. Hospodárová, Bodka, čiarka, palička, poslúchaj ma ručička Pracovný zošit na písanie pre prípravný a prvý ročník základných a špeciálnych škôl, Mgr. V. Hlinková, Mgr. P. Pravňanská Kolotoč Pracovné listy pre prípravný a 1. ročník ZŠ pre nehovoriacich, pre nižší a stredný stupeň pomocných škôl, pracovné listy k zmyslovej výchove pre 1. -3. ročník špeciálnych základných škôl(variant B)

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 190 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠKVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôbuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.

Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	3	2	5

Ciele:

- rozvíjať schopnosť triediť predmety podľa určitých kritérií
- utvárať prvotné predstavy o číslach
- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 4
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 4
- osvojiť si základné geometrické predstavy

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Porovnávanie Počet hodín: 6	Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.
Triedenie Počet hodín: 7	Triedenie predmetov podľa vlastností, vytváranie skupiny predmetov. Triedenie a porovnávanie rovinných útvarov: kruh, štvorec, trojuholník Rozlišovanie vlastností predmetov: okrúhly a hranatý.
Vzťahy Počet hodín: 7	Vzťahy: všetko – nič, všetci – nikto, malý – veľký, krátky – dlhý. Vzťahy: dopredu – dozadu, hore – dole.
Číslo 3 Počet hodín: 85	Číselný rad. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Priradovanie predmetov k číslu 3. Čítanie a písanie číslice 3. Znázorňovanie čísla 3. Porovnávanie čísel 1, 2, 3. Znaky <, >, =. Sčítanie v obore do 3. Zápis príkladov sčítania. Znázorňovanie príkladov sčítania. Odčítanie v obore do 3. Zápis príkladov odčítania. Znázorňovanie príkladov odčítania. Rozklad čísla 2 a 3. Riešenie slovných príkladov. Opakovanie numerácie v číselnom obore do 3.
Číslo 4 Počet hodín: 85	Číselný rad. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Priradovanie predmetov k číslu 4. Čítanie a písanie číslice 4. Znázorňovanie čísla 4. Porovnávanie čísel 1, 2, 3, 4. Znaky <, >, =. Sčítanie v obore do 4. Zápis príkladov sčítania. Znázorňovanie príkladov odčítania. Odčítanie v obore do 4. Zápis príkladov odčítania. Znázorňovanie príkladov odčítania. Rozklad čísla 2, 3, 4. Riešenie slovných príkladov. Mince 1 €, 2 €, počítanie s mincami. Opakovanie numerácie v číselnom obore do 4.
Spolu: 190 hodín	

Proces:

Žiaci sa učia triediť predmety, tvoriť skupinu predmetov podľa určeného znaku, zoraďovať predmety podľa pokynov. Osvojujú si prvky numerácie a početové výkony v obore do 4. Nácvik určovania predmetov realizujeme počítaním po jednej. Početové výkony sčítania a odčítania nacvičujeme oddelene. Učia sa rozpoznávať rovinné útvary kruh, štvorec, trojuholník.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci predmetu sa prelínajú aj predmety: rozvíjanie komunikačnej schopnosti, grafomotorických zručností, vecné učenie, pracovné vyučovanie, hudobná výchova, výtvarná výchova.

Stratégie vyučovania:

Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.

Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Vyučovanie matematiky je založené na individuálnom, názornom prístupe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia, didaktické hry)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí a zručností
- metódy nadmerného zvýraznenia informácie
- metódy intenzívnej motivácie
- metódy multisenzorického sprostredkovania

Z organizačných foriem sa sústreďíme na individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Obrázkový materiál, časopisy, technické a didaktické prostriedky, hravé počty 1 pre B variant špeciálnych základných škôl, vybrané pracovné listy z matematiky pre 1 ročník ŠZŠ.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi. Učia sa vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa so základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	2	0	2

Ciele:

- poznať priestorové pojmy a vzťahy
- vedieť sa orientovať v triede a v školskej budove
- vedieť pomenovať predmety a činnosti, s ktorými sa žiaci stretávajú
- poznať názvy ročných období
- osvojiť si názvy dní v týždni
- oboznamovať sa so zásadami osobnej hygieny a kultúrneho správania
- poznať niektoré rastliny a zvieratá

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
<p>Trieda škola a okolie školy</p> <p>Počet hodín: 8</p>	<p>Predstavovanie sa, pozdravenie, poďakovanie, prosba. Poznávanie mena a priezviska svojho učiteľa, mená spolužiakov, označenie triedy. Pomenovanie zariadenia triedy, rozlišovanie školských potrieb a hračiek.</p> <p>Rozlišovanie vyučovacej hodiny a prestávky.</p> <p>Uvedomovanie si rozdielu v požiadavkách na správanie počas vyučovania a cez prestávku. Orientácia v budove školy. Poznávanie najbližšieho okolia školy podľa miestnych podmienok.</p>
<p>Orientácia v čase</p> <p>Počet hodín: 6</p>	<p>Porozumenie časovým údajom: deň–noc, ráno–večer, dnes–zajtra, teraz–potom. Určovanie dní v týždni.</p>
<p>Príroda</p> <p>Počet hodín: 30</p>	<p>Pozorovanie zmien v prírode, zmeny počasia. Osvojovanie základných pojmov teplo, zima, mráz, slnko, vietor, dážď, sneh, ľad na základe konkrétneho vnímania, potom s použitím obrázkov, na záver spájanie niekoľkých pojmov na základe asociácií.</p> <p>Pomenovanie ročných období s použitím obrázkov. Spresňovanie predstavy o ročných obdobiach.</p> <p><u>Zvieratá v prírode:</u></p> <p>Pomenovanie zvierat a ich triedenie. Domáce zvieratá: pes, mačka, krava, koza, prasa, sliepka, hus, zajac, kôň a ich mláďatá. Voľne žijúce zvieratá: myš, jež, medveď, líška. Vtáky a hmyz: drozd, lastovička, motýľ, včela, mucha, lienka, sýkorka.</p> <p><u>Rastliny v prírode:</u></p> <p>Rozlišovanie pojmov kvet, strom, ker. Poznávanie rastlín. Kvety: ruža, tulipán, snežienka, fialka. Stromy: hruška, jabloň, slivka, čerešňa, marhuľa, broskyňa, poznávanie ich plodov. Poznávať ovocie podľa tvaru, chuti a vône. Kry: maliny, ríbezle.</p> <p>Opakovanie tematického celku.</p>
<p>Starostlivosť o zdravie</p> <p>Počet hodín: 8</p>	<p>Poznávanie a pomenovanie jednotlivých častí ľudského tela: hlava, krk, ruky, nohy. Poznávanie častí tváre: oči, nos, ústa, uši.</p> <p>Zdravie a choroba: bolesť hlavy, hrdla, teplota, návšteva lekára, lieky. Osobná hygiena: umývanie rúk, čistenie zubov, česanie.</p> <p>Zdravá výživa a jej význam. Čo jeme.</p> <p>Obliekanie sa podľa ročného obdobia a teploty. Ochrana pred slnkom a mrazom</p>
<p>Bezpečnosť cestnej premávky</p> <p>Počet hodín: 6</p>	<p>Bezpečnosť chodcov. Chôdza po chodníku. Bezpečné prechádzanie cez cestu po vyznačenom priechode pre chodcov.</p> <p>Semafor: červená – stoj, zelená – choď.</p> <p>Bezpečnosť pri hrách, výletoch a kúpaní.</p>

Obchod	Rozoznávajúce obchodov podľa zamerania, poznávanie nápisov na obchode – globálnou metódou. Hra na obchod. Poznávanie a pomenovanie tovaru: ovocie, zelenina, chlieb, pečivo, mlieko. Pojem peniaze, poznávanie mincí. Pravidlá správania sa v obchode.
Počet hodín: 10	
Domov a rodina	Rodičia, súrodenci – ich mená. Najbližší príbuzní – stará mama, starý otec. Vzťahy medzi členmi rodiny. Náš byt. Pomenovanie častí bytu - kuchyňa, detská izba, obývačka, kúpeľňa, WC, balkón. Zariadenie bytu – poznávanie a pomenovanie častí nábytku.
Počet hodín: 8	
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiaci sa učia dobre orientovať v budove školy, poznávajú najbližšie okolie školy. Osvojujú si návyk udržiavať poriadok na svojej lavici, vedieť sa správať počas hodiny a prestávky. Osvojujú si základné časové pojmy. Pozorujú charakteristické znaky počasia v jednotlivých ročných obdobiach.

Medzipredmetové vzťahy:

V obsahovom celku príroda sa uplatnia medzipredmetové vzťahy z pracovného vyučovania z obsahového celku pestovateľské práce. V obsahovom celku domov a rodina, sa uplatnia medzipredmetové vzťahy z pracovného vyučovania z obsahového celku práce v domácnosti.

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Učebné zdroje: Vlastiveda pre 4.ročník, vybrané pracovné listy z vecného učenia pre 1.-3.ročník ŠZŠ, mimočítanková literatúra, encyklopédie, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na jednotlivé zložky.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	4	0	4

Ciele:

- utvárať a upevňovať základné hygienické návyky
- utvárať a upevňovať základné stravovacie návyky a základné pravidlá stolovania
- zvyšovať samostatnosť pri sebaobslužných činnostiach
- utvárať základné pracovné zručnosti a návyky
- rozvíjať jemno-motorické zručnosti a schopnosť napodobňovania
- rozvíjať schopnosť verbalizovať danú činnosť
- osvojiť si základné pracovné zručnosti pri pestovateľských prácach

Témy a obsahu predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 44	<p>Osobná hygiena - umývanie rúk a tváre, nácvik alebo utvrdenie správneho postupu, používanie mydla a uteráka. Používanie vreckovky a hrebeňa.</p> <p>Používanie WC, toaletného papiera, splachovanie, následná hygiena rúk - samostatne alebo s pomocou. Vyzliekanie a obliekanie odevu. Vytváranie zručnosti pri rozopínaní a zapínaní gombíkov, používaní zipsov, háčikov a patentiek.</p> <p>Obúvanie a vyzúvanie samostatne alebo s pomocou, rozväzovanie a zaväzovanie šnúrok, zapínanie a odopínanie pomocou suchých zipsov.</p> <p>Stolovanie v triede - hygiena stolovania, používanie obrúska, malej lyžičky. Sebaobsluha pri desiatovaní. Stolovanie v školskej jedálni – používanie taniera a lyžice. Používanie vidličky a noža s pomocou (závisí od individuálnej schopnosti žiaka).</p>
Práce v domácnosti Počet hodín: 42	<p>Samostatné odkladanie predmetov v triede na určené miesto. Samostatné odkladanie odevu a obuvi v šatni. Čistenie topánok od prachu.</p> <p>Utieranie prachu z lavíc, parapetných dosiek, utieranie tabule. Nácvik zametania smetí z podlahy pomocou malej metličky a lopatky. Vynášanie odpadkov z koša do smetnej nádoby s pomocou.</p> <p>Upevňovanie zručností pri púšťaní a zastavovaní vody podľa individuálnych schopností žiakov. Odkladanie riadu na určené miesto. Pomenovanie základného riadu. Základy stolovania – nácvik jednoduchého prestierania.</p>
Práce v dielni	<p><u>Práce s drobným materiálom:</u> Poznávanie a triedenie drobného materiálu (prírodniny, kamienky, korálky) podľa veľkosti, farby a tvaru. Ukladanie roztriedeného materiálu do rôznych nádob podľa pokynov.</p> <p>Manipulácia s drobným materiálom: skladanie mozaiky vkladáním, napichávaním, nalepovaním. Navliekanie korálok rovnakej farby alebo veľkosti.</p> <p>Namotávanie vlny na cievku, splietanie vlny a špagátov, nácvik viazania uzla, mašličky.</p> <p><u>Práce s papierom:</u> Poznávanie základných vlastností papiera: hrúbka, povrch. Porovnávanie vlastností papiera. Trhanie, krčenie, nalepovanie, skladanie a strihanie papiera. Práca s nožnicami.</p> <p><u>Montážne a demontážne práce:</u> Skladanie a rozkladanie predmetov a stavebníc. Ukladanie na seba, vedľa seba, spájanie, skrutkovanie, zasúvanie.</p>

Počet hodín: 48	Skladanie jednoduchého puzzle, domina, mozaiky. Cvičenie motoriky, pozornosti, presnosti.
Pestovateľské práce	Starostlivosť o izbové rastliny: polievanie, kyprenie pôdy, ošetrovanie listov od prachu, odstraňovanie odumretých častí rastlín. Práca so záhradným náradím – hrable, motyka. Hrabanie lístia. Sadenie, klíčenie, rast rastlín – tráva, hrach, fazuľa (do črepníkov). Pomoc pri zbere úrody na školskom pozemku.
Počet hodín: 18	
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Všetky pracovné činnosti nacvičujeme v prirodzených podmienkach. Pri tom je potrebné zapájať reč vo forme verbalizácie vykonávanej činnosti, pomenovať materiály a pomôcky. Snažíme sa viesť žiakov k dokončeniu práce, pestovať ich vôľové vlastnosti. Zvyšujeme samostatnosť žiakov pri sebaobslužných zručnostiach.

Medzipredmetové vzťahy:

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov – spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou.

Pracovné vyučovanie súvisí so slovenským jazykom, rozvíjaním komunikačnej schopnosti a rozvojom grafomotorických zručností, vecným učením, výtvarnou výchovou a telesnou a športovou výchovou.

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov, pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu, mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Na hodinách pracovného vyučovania je vhodné používať tieto vyučovacie metódy :

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovanie, rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- názorné (demonštračné metódy, pozorovanie, exkurzia)
- praktické (manipulácia s predmetmi, problémové metódy, cvičenia, praktické práce)
- metóda práce s literatúrou a technickou dokumentáciou.

Všetky pracovné činnosti, ktoré si žiaci osvojujú sa snažíme nacvičovať v prirodzených podmienkach, v ktorých ich žiak bude vedieť v praktickom živote vykonávať. Čiastkovú úlohu nacvičovanej činnosti, ktorú žiak nezvláda, možno preniesť do pracovnej úlohy uloženej v škatuli, aby si ju žiak mohol osvojiť častým precvičovaním.

Z organizačných foriem volíme: frontálnu, kolektívnu (žiak plní čiastkové úlohy, zúčastňuje sa spoločného riešenia), skupinovú (menšie skupiny ktoré pracujú samostatne), individuálnu samostatnú prácu so žiakmi, diferencovanú samostatnú prácu.

Učebné zdroje:

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce, ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy. Časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené špecifickosťou mentálneho postihnutia jednotlivého žiaka, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.

Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu. Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových. Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi. Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie.

Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie
- sluchovú pamäť a sluchovú diferenciáciu
- rozvíjať senzomotorické schopnosti
- rozlišovať ľudský hlas a iné zvuky
- uvoľňovať motoriku a rozvíjať zmysel pre rytmus
- prebúdzajú záujem o hudbu na princípe detskej hry

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rozvíjanie vnímania zvukov Počet hodín: 5	Rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária a jednoduchých zvukov vyludzovaných bežnými predmetmi prostredia (šuchotanie papiera, štrnganie kľúčmi, prelievanie tekutiny v zatvorenej fľaši atď.). Určovanie zdroja zvuku. Určovanie vlastností vnímaných zvukov: dlhý – krátky tón, hlasný – tichý tón, hudba – ľudský hlas. Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch.
Počúvanie širšieho repertoáru reprodukovanej hudby Počet hodín: 4	Počúvanie vokálnych a inštrumentálnych miniatúr, kolied, ľudových piesní. Hudobné rozprávky, skladby (napr. uspávanka, pochod). Piesne na počúvanie - Malý školák (F. Alvin); Jedlička (L. Burlas); Zimní spáči (J. Matuška); Počúvanie: Medvedík, Drevený vojačik (T. Frešo); Ježibaba (P. I. Čajkovskij);
Detské popevky, riekanky, vyčítanky, detské piesne Počet hodín: 15	Detské popevky, riekanky, vyčítanky – Varila myšička kašičku; Medvedku, daj labku; Hijo, hijo na koničku; Haju, haju, hajušky; Ťap, ťap, ťapušky a iné. Detské piesne – Prší, prší; Čížiček, čížiček; Bola babka; Čo by koza neskákala; Bude zima; Šila som; Išla sova na tanec; Jeden kováč koňa kuje; Kvá, kvá, kačica.
Hudobno – pohybové hry Počet hodín: 14	Hudobno-pohybové hry - Tanček (K. Ondrejka – A. Biľová); Kolo, kolo mlynské (ľudová); Tanči, tanči (ľudová); My sme deti malé (V. Janusová – A. Biľová); Venček (E. Hula); Na ručníček (K. Ondrejka – A. Biľová).
Spolu: 38 hodín	Hra na telo na známe piesne, rečňovanky.

Proces:

Na princípe detskej hry utvárame predpoklady k primeranému vnímaniu hudby, spevu, rozvíjame hudobnú pozornosť, pamäť, predstavivosť, zmysel pre tonalitu a rytmus. Hudobno-pohybovými hrami vytvárame interakcie s viacerými žiakmi, zjednocujeme kolektívny spev. Učíme žiakov pohybom reagovať na počutú hudbu, snažíme sa kultivovať ich hudobno-pohybové prejavy.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metóda imitačná – napodobňovanie podľa počutia
- praktické metódy v podobe hudobných činností
- metóda sprostredkovania hudobných poznatkov a hudby učiteľom a v interakcii učiteľ a žiak
- hra ako metóda
- metódy demonštračné (demonštrácia akustického záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou vzťahu k slovenskému jazyku (rečňovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá), výtvarnej výchove (výtvarné ukážky), telesnej a športovej výchove (pohybové prvky)

Učebné zdroje:

Hudobný materiál, DVD, výučbové programy.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj neverbálna forma komunikácie.

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom ročníku
- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk, uchopenie a pustenie predmetu
- rozvíjať priestorovú orientáciu
- rozvíjať percepciu
- rozvíjať lateralitu
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba (mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)	Kresba čiar, oblúkov, kruhov, špirál, vlnoviek. Kreslenie tvarovo nenáročných predmetov: lopta, slnko, kvet a iné. Napodobňovanie jednoduchých tvarov.
Počet hodín: 13	Maľovanky – vyfarbovanie. Kreslenie na betónovú alebo asfaltovú plochu hrubými kriedami.

Maľba (tampón, drevko, hrubá fixka, prstové farby, akvarelové farby, temperové farby) Počet hodín: 13	Liatie, kvapkanie, otláčanie, dotváranie farebných škvŕn, hra s farbami. Ukladanie farieb hrubým štetcom na plochu papiera. Rytmické radenie kontrastných farieb.
Modelovanie (plastelína, cesto, modurit, Aquasoft, Patcolor, Blandiver) Počet hodín: 12	Poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov stláčaním, miesením, valkaním, vyťahovaním. Formovanie materiálu prstami, dlaňami. Vytváranie modelov jednoduchého tvaru. Modelovanie z piesku pomocou formičiek.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Precvičujeme motoriku rúk a prstov. Grafické vyjadrovanie pohybových predstáv ako miešanie, mletie, vstávanie, skákanie, vietor, robia žiaci postojčky a na veľkej ploche. Prechádzame od veľkej plochy k menšej. Prebúdzame elementárny zmysel pre priestor v súvislosti s poznávaním životného prostredia vytváraním konkrétnych priestorových situácií z najbližšieho okolia žiaka na pieskovom stole, pieskovisku (tvarovanie kopcov, cesty) s využitím makiet domov a stromov. Patcolor a Blandiver sú ľahko tvarovateľné modelovacie hmoty a nelepia sa, Aquasoft pláva na vode.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať učivo z hudobnej výchovy, zo slovenského jazyka, z matematiky, z vecného učenia pracovného vyučovania.

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní výtvarnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- expozičné (slovné metódy - rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov
- demonštračné, manipulácia s predmetmi
- metódy samostatnej práce – práca s farbičkami, ceruzou, suchým pastelom, voskovým pastelom, rudkou, vodovými a temperovými farbami, plastelínou, moduritom)
- fixačné (metódy precvičovania a zdokonaľovania)

Z organizačných foriem viac využívať samostatnú prácu ako i prácu v skupinách. Počas celého roka venujeme pozornosť rozvoju jemnej a hrubej motoriky žiakov, rozvoju vnímania, a v nemalej miere dať priestor kreativite a improvizácii žiakov.

Učebné zdroje:

Obrazový materiál, pozorovanie prírody, prírodniny

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠKVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele a obsah predmetu telesná a športová výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom – okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností – aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Ciele telesnej a športovej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovnovzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná a športová výchova	2	0	2

Ciele:

- rozvoj sociálnych a komunikačných schopností v aktívnej interakcii s prostredím pri pohybových aktivitách
- prijatie stanovených pravidiel
- vytvorenie sebakontroly
- prispôsobenie sa požiadavkám skupiny
- učenie poradovosti
- formovanie kladných postojov k pohybovej aktivite
- vytváranie základných hygienických návykov pri pohybových činnostiach

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Zdravotné cvičenia Počet hodín: 10	Cvičenia zamerané na posilňovanie, uvoľňovanie a pretahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela, na zväčšovanie pohybového rozsahu kĺbov a chrbtice (krúženie, otáčanie, vystieranie, ohýbanie, kmitanie postupne v jednotlivých kĺboch v ľahu, v sede, v stojí). Jazda na rehabilitačnom bicykli. Chôdza na akupresúrnom chodníku.
Kondičné cvičenia Počet hodín: 20	<u>Chôdza</u> – upevňovanie základnej lokomócie, kladenie chodidiel pri chôdzi, správne držanie tela pri chôdzi (vyrovnávanie hlavy), práca paží počas chôdze, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, po lane, po hadici, chôdza v zástupe za učiteľom, nácvik rytmickej chôdze. Obchádzanie prekážok. Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi. <u>Beh</u> – nácvik tichého našľapovania pri behu, nácvik dvíhania nôh, ohýbanie v kolenách, nácvik vybehnutia na daný signál, beh po celej ploche, beh v zástupe za učiteľom, beh v danom tempe, ktorý zodpovedá prirodzenému tempu detskej chôdze. Beh so zmenami smeru. <u>Skoky</u> – poskoky na mieste znožmo a striedavo na jednej, na druhej nohe, skoky z miesta, skok cez čiaru, zoskok z výšky 10 – 15 cm do drepu. Nácvik sedu a udržanie rovnováhy na fit – lopte a skákanie v sede. <u>Lezenie</u> – ľubovoľným smerom dopredu, podliezanie, preliezanie vhodných prekážok, preliezačky, nízkych rebrík, švédske lavičky, diely švédskej debny. <u>Hádzanie a chytanie</u> - nácvik chytania lopty gúľajúcej sa po zemi, po mierne šikmej ploche, nácvik chytania lopty hodenej učiteľom. Hádzanie lopty do terča a na cieľ. Hádzanie lopty spolužiakovi. Manipulácia s drobnými predmetmi: zbieranie, podávanie, prenášanie, skladanie, upratovanie. <u>Cvičenia s využitím švédskej lavičky, švédskej debny</u> - Výstup na lavičku, prechod po lavičke, zostup z lavičky, obraty na lavičke, nácvik udržiavania rovnováhy. Sed a kľak na švédskej debne, preliezanie jednotlivých dielov švédskej debny.
Základy akrobatických cvičení Počet hodín: 5	Vzpor drepmo, sed roznožný s predklonom, „váľanie sudov,, z mierneho svahu, kotúľ vpred. Rovnovážny postoj na jednej nohe, aktivity na rozvoj rovnováhy, laterality a koordinácie pohybov.
Sezónne činnosti Počet hodín: 6	V zimnom období hry na snehu (tvarovanie snehovej gule – hádzanie na cieľ, stavanie snehuliaka), nácvik chôdze po klzkej ploche, šmýkanie, sánkovanie sa na miernom svahu. V jarnom a letnom období turistika - osvojovanie techniky presunu v teréne, jazda na trojkolke, plávanie.
Kolektívne činnosti Počet hodín: 12	Kolektívne hry spojené s nácvikom chôdze a behu, naháňačky. Loptové hry – gúľanie, podávanie.

Hudobno-pohybové hry Počet hodín: 13	Cvičenia zamerané na koordináciu pohybu v rytme hudby, s rytmom riekanky. Detské piesne spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít. Motivovaná a rytmizovaná chôdza a beh v základnom tempe. Návnik striedania chôdze a behu podľa rytmického sprievodu.
Koordinačné a relaxačné cvičenia Počet hodín: 10	Cvičenia zamerané na uvedomovanie si vertikalizácie a predlžovanie osi tela, návnik základných východiskových polôh – stoj, sed, ľah na chrbte, ľah na bruchu. Cvičenia zamerané na lokálne uvoľňovanie častí hornej a dolnej končatiny, trupu, celková relaxácia, aktivity na psychické uvoľnenie. Návnik prehĺbeného lokálneho dýchania, uvoľnené vydychovanie.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Aktivity zameriavame na návnik osobnej hygieny žiaka, návyk správneho držania tela, cvičenia na úpravu držania hlavy a trupu, rozvoj hrudného dýchania, koordináciu dýchania s pohybom paží a trupu. Rozvíjame priestorovú orientáciu, rovnovážnu schopnosť a pohybovú koordináciu žiaka.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metóda imitačná – napodobňovanie
- praktické metódy
- metóda sprostredkovania pohybových zručností učiteľom a v interakcii učiteľ a žiak
- hra ako metóda
- metódy opakovania a precvičovania zručností

Z organizačných foriem sa sústredíme na frontálnu, skupinovú a individuálnu prácu so žiakmi.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou vzťahu k slovenskému jazyku (pohybové chvíľky- rečovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá),

Učebné zdroje:

Učebné osnovy zdravotnej telesnej výchovy a integrovanej telesnej výchovy pre 1. – 9 ročník základnej školy a špeciálnej školy schválených Ministerstvom školstva SR dňa 19. 1. 2003 pod č. 526/2003-41. DVD, obrázkový materiál, časopisy

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 2. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant C

Školský vzdelávací program pre 2. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant C)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4		4
	Rozvíjanie sociálnych zručností	2	1	3
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	2		2
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2		2
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	1		1
Človek a hodnoty	Etická výchova			
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	2	1	3
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Zdravotná telesná výchova	3		3
Spolu povinná časť		18		
Voliteľné hodiny			2	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				20

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín ročne
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej len RKS) je určený pre všetkých žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vzhľadom na to, že v klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuropsychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči. Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru. Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (fonetickofonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie. Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený. Obsah vyučovacieho predmetu RKS je rámcový. Postupuje sa v súlade so zákonitostami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy). Pre žiakov, ktorí nie sú schopní dorozumievať sa hovorenou rečou, sa odporúča okrem vyučovacieho predmetu RKS zaradiť aj vyučovací predmet Augmentatívna a alternatívna komunikácia (ďalej len AAK). Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch. Užívateľmi AAK sú obvykle osoby s oneskoreným alebo narušeným vývinom reči, alebo symptomatickými poruchami reči. V ich klinickom obraze je poškodenie rečových centier v mozgu alebo iné poškodenie CNS. Príčiny a prejavy NKS a nehovorenia sa niekedy spájajú s viacnásobným postihnutím. Pri viacnásobných postihnutiach dochádza k vzájomnému prelínaniu vplyvov jednotlivých postihnutí.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4	0	4

Ciele:

- vyjadrovať potrebu jesť a piť
- spontánne vyjadrovať hygienické potreby nezávislé na situačnom kontexte
- ukázať prstom na učiteľom pomenovaný objekt na stole, na obrázku
- ukladať plošné predmety, kartičky s obrázkami do radu zľava doprava
- upriamiť pozornosť na vnímanie slova alebo na symbol pri komunikácii
- identifikovať predmety a deje na jednoduchých obrázkoch a v priestore
- jednoslovné odpovedať na otázky
- tvoriť jednoduché vety

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči Počet hodín: 5	Komentovanie „tu a teraz“ - komentovaním všetkých činností a pomenovaním predmetov
Rozvíjanie expresívnej reči Počet hodín: 20	Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť - hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky s použitím názorných skutočných predmetov, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Jednoduché aktívne pomenovanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny. Identifikovanie vlastností predmetov vo vzťahu k veľkosti. Vedieť identifikovať predmety podľa farby a tvaru . Vyhľadanie a ukazovanie prstom spomedzi navzájom podobných obrazcov na dvojicu rovnakých, podľa farby a tvaru. Vyhľadávanie a ukazovanie prstom spomedzi rovnakých obrazcov (3 - 4 rovnaké predmety a 1 iný) ten odlišný podľa tvaru a farby.
Rozhovor Počet hodín: 13	Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Modelové hry, dramatizácia
Lexikálno-semantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby Počet hodín: 20	Pomenovanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.)
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	
Syntaktické a morfológické pravidlá, rozvoj jazykového citu Počet hodín: 10	Nácvik ohýbania slov. Maľované čítanie. Doplňovanie a opakovanie viet.

Foneticko-fonologická rovina jazyka	
Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti Počet hodín: 8	Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov. Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť
Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)	
Rozprávanie Počet hodín: 10	Vyjadrenie potreby smädu, hladu a hygienických potrieb prostredníctvom očného kontaktu a neverbálnej komunikácie. Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa obrázkov - práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami. Nácvik správneho sedenia pri manipulácii s knihou. Správna manipulácia s leporelami. Oboznámiť sa a viesť žiakov k správnej manipulácii s knihou. Tvorenie: jednoduché holé vety. Viesť žiakov k pochopeniu jednoduchých viet (pomocou didaktických pomôcok). Nácvik jednoduchých rečovník.
Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou	
Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania Počet hodín: 5	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Rozvoj sluchovej a zrakovej gnózie Počet hodín: 10	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod. Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia. Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zrková, pracovná pamäť).
Priestorová orientácia a orientácia v čase Počet hodín: 10	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia Prstom vyjadriť polohu predmetu hore, dolu, v prostriedku. Nácvik ukladania predmetov, kartičiek s obrázkami zľava doprava.
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 3	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky. Nácvik správneho sedenia pri používaní písacích a kresliacich potrieb.
Základy čítania a písania	
Rozvíjanie schopností	Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a

potrebných pre základy čítania	ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek. Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava).
Počet hodín 20	Obrázkové (maľované) čítanie.
Čítanie a písanie písmen Počet hodín: 18	Veľké tlačené písmená
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať. RKS sa prelína celým vyučovacím procesom. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii. Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry. Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou.

Vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote. U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK). Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, rozvíjanie sociálnych zručností, vecné učenie, pracovné vyučovanie, hudobná výchova).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania

- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Pracovné listy k zmyslovej výchove pre 1. – 3 ročník špeciálnych základných škôl (variant B)

Hodnotenie predmetu:

Vyučovací predmet RKS sa neklasifikuje. Na vysvedčení sa uvádza „absolvoval“.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie sociálnych zručností
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Z oblastí, ktoré sú pri mentálnom postihnutí poškodené, je najmarkantnejšie poškodenie v oblasti sociálnych zručností a komunikačných schopností. Rozvíjanie sociálnych zručností je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu detí s mentálnym postihnutím.

Cieľom predmetu rozvíjanie sociálnych zručností je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačných schopností s atribútmi prostredku vyjadrovania potrieb, nadväzovania kontaktov, ako aj výmeny informácií a vo vyšších ročníkoch aj vyjadrovanie vlastných emocionálnych stavov a ich „čítanie“ zo správania iných ľudí.

Prvoradým cieľom vzdelávania je sociálne správanie zodpovedajúce veku dieťaťa, úrovni jeho schopností, resp. rozvíjanie a učenie základných predpokladov týchto zručností.

Neoddeliteľnou súčasťou sociálneho správania sú schopnosti, ktoré napomáhajú sociálnej integrácii, tzv. integračné zručnosti, t.j. nadväzovanie a udržanie vzťahov, trávenie voľného času atď., a v neposlednom rade samoobslužné schopnosti. Integráciu v dospelosti ovplyvňujú schopnosti postarať sa o seba, o domácnosť.

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní sociálnych zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä rozvíjanie komunikačných schopností a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie sociálnych zručností	2	1	3

Ciele:

- rozvíjať spoluprácu pri vykonávaní hygienických návykov
- rozvíjať základy sociálnych interakcií
- rozvíjať základy neverbálnej imitácie
- podporovať samostatnosť v oblasti sebaobsluhy

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Spolupráca pri vykonávaní hygienických návykov Počet hodín: 20	Spolupráca pri umývaní a utieraní rúk a tváre, čistení zubov, fúkaní nosa a použití toaletného papiera.
Spolupráca pri stravovaní Počet hodín: 20	Postupné rozvíjanie samostatnosti pri stravovaní.
Spolupráca pri jednoduchých domácich činnostiach Počet hodín: 12	Upratovanie hračiek, pomôcok, odniesť smeti do koša, odložiť uterák a iné.
Sociálna komunikácia Počet hodín: 62	Rozvíjanie sociálnych interakcií so spolužiakmi prostredníctvom krátkych hier. Rozvíjanie schopnosti nadväzovania vzťahov k spolužiakom. Imitovanie činnosti dospelých spojených s predmetom. Rozvíjanie schopnosti počúvať krátky príbeh, počúvať iné osoby a pamätať si mená hlavných postáv z príbehu. Rozlišovanie známych a neznámych osôb.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Rozvíjame pozitívne sociálne interakcie so spolužiakmi prostredníctvom krátkych hier, spoločnými aktivitami, ktoré navodzujú príjemné a radostné zážitky.

Podľa individuálnych kapacít žiaka učíme spolupracovať pri jednoduchých domácich činnostiach (upratať hračky, pomôcky, odniesť smeti do koša, odložiť uterák a iné).

Učíme žiaka nazývať spolužiakov v triede krstným menom.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa prelínajú aj predmety: rozvíjanie komunikačnej schopnosti, rozvíjanie grafomotorických zručností, vecné učenie, matematika, pracovné vyučovanie.

Stratégie vyučovania:

V predmete rozvíjanie sociálnych zručností je vhodné používať metódy:

- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí a zručností

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na skupinovú a individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje: Obrázkový materiál, časopisy, technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä výtvarná výchova.

Vzhľadom na to, že od prevažnej väčšiny žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie je možné vyžadovať písanie písaným písmom a pre ich praktický život táto forma písma nemá praktický význam, je vhodné naučiť ich dorozumieť sa písomnou formou pri použití písmen veľkej tlačenej abecedy.

K nácviku písmen malej a veľkej písanej abecedy pristupujeme len u detí s vhodnými dispozíciami na túto činnosť. Nácvik písaných tvarov písma vtedy nacvičujeme súčasne s nácvikom ich čítania.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfe makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie grafomotorických zručností	2	0	2

Ciele:

- zlepšiť hrubú motoriku rúk
- rozvíjať psychomotorické schopnosti a jemnú pohybovú koordináciu potrebnú na písanie

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rozvoj hrubej a jemnej motoriky Počet hodín: 26	Nácvik správneho sedenia a držania písacích potrieb. Rehabilitačná grafomotorika – uvoľňovacie a relaxačné cvičenia. Nácvik asistovaného, koaktívneho pohybu pri grafomotorických činnostiach.
Rozvoj motoriky rúk a prstov Počet hodín: 28	Cvičenie smeru písania zľava doprava. Precvičovanie tvarov: horné a dolné oblúky, vodorovné čiary, šikmé čiary, krúženie okolo stredu. Nácvik krúžkov, oválov, vlnoviek, slučiek.
Rozvoj zmyslového vnímania a tvorivosti Počet hodín: 22	Rozlišovanie veľkých a malých tvarov.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Pri grafomotorických činnostiach používame kriedy, voskové pastelky, ceruzkové pastelky zanechávajúce hrubú stopu, neskôr ceruzky. Používame fólie, na ktoré žiak píše zmazateľnou fixkou.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, rozvíjanie sociálnych zručností pracovné vyučovanie). Žiaci môžu pracovať aj postojáčky, podľa individuálnych možností a formátu papiera. Pracujú aj na veľkej ploche, na tabuli, na baliacom papieri, v piesku. Od veľkých formátov prechádzajú k menším, striedajú ich podľa účelu.

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

D. Píšová, M. Šinská, D. Hospodárová,: Bodka, čiarka, palička, poslušaj ma ručička. Pracovný zošit na písanie pre prípravný a prvý ročník základných a špeciálnych škôl,
Mgr. V. Hlinková, Mgr. P.Pravňanská: Kolotoč Pracovné listy pre prípravný a 1. ročník ZŠ pre nehovoriacich, pre nižší stupeň pomocných škôl, materiálno-technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života.

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možnosti, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia. Hranice obsahu učiva nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôbuje individuálnym schopnostiam žiaka. Je potrebné klásť dôraz nielen na obsah vzdelávania, ale predovšetkým na prístup ku žiakovi, na výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a v neposlednej rade aj na vhodné učebné prostredie. Je potrebné zvoliť inú formu sprostredkovania učiva. Môžu to byť rôzne pracovné listy, manipulácia s konkrétnymi predmetmi, obrázkami, pracovné úlohy uložené v škatuliach, výučba prostredníctvom počítača a podobne. Učivo má byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najprijateľnejšími. Je potrebné mať na zreteli, že nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	2	0	2

Ciele:

- vedieť tvoriť skupiny z rozličných predmetov
- zdokonaľovať sa v zisťovaní podobností a rozdielov
- osvojiť rozlišovanie a pomenovanie farieb
- vedieť sa orientovať v priestore
- pochopiť množstvo 2

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Porovnávanie predmetov podľa vlastností Počet hodín: 4	Porovnávanie predmetov podľa vlastností.
Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar Počet hodín: 4	Rozlišovanie a pomenovanie základných farieb. Triedenie predmetov podľa farby. Tvorenie skupín z rozličných predmetov.
Osvojovanie pojmov malý - veľký Počet hodín: 4	Rozlíšenie pojmov malý a veľký.
Orientácia v priestore: hore - dolu Počet hodín: 4	Orientácia v priestore.
Číslo 2 Počet hodín: 60	Počítanie do 2. Čítanie a písanie čísllice 2. Pojem čísla 2 - nácvik čítania čísllice 2. Nácvik písania čísllice dva. Priradovanie predmetov k číslu 2, priradovanie čísla k predmetom. Množstvo 2. Vytváranie skupín o danom počte predmetov.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Podľa individuálnych schopností každého žiaka sa venujeme utvrdeniu pojmov z 1. ročníka, potom si osvojujú nové pojmy. Individuálne môžeme zvyšovať triedenie predmetov do viacerých skupín, podľa viacerých kritérií. K manipulácii vyberáme známe predmety z prostredia žiaka. Zvyšujeme u žiakov schopnosť zovšeobecňovania. Po ukončení činnosti ich vedieme k tomu, aby pomohli upratať predmety do škatuli. Učíme žiakov rozlišovať a pomenovať základné farby s prihliadnutím na ich individuálne schopnosti.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie komunikačnej schopnosti, výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, vecné učenie).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Mgr. Eva Brestenská, Mgr. Viera Zorádová: Hravé počty 1 (pre B variant špeciálnych základných škôl)

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vecné učenie je integrovaný predmet v prípravnom až 10. ročníku špeciálnej základnej školy pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, v ktorom žiaci získavajú elementárne poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov.

Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek prijateľným spôsobom.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. Poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	1	0	1

Ciele:

- poznať osobné údaje
- orientovať sa v priestore školy
- orientovať sa v čase
- spoznávať vlastné telo
- poznať niektoré rastliny a zvieratá
- uvedomovať si premenlivosť počasia
- orientovať sa v bežných životných situáciách

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Základná orientácia Počet hodín: 12	Poznanie svojho mena a priezviska. Poznávanie mien svojich spolužiakov, učiteľa. Orientácia v priestore triedy a budovy školy. Poznávanie a pomenovanie zariadenia triedy. Porozumenie najjednoduchším časovým údajom: deň – noc, ráno – večer. Poznávanie vlastného tela: hlava, trup, ruky, nohy.
Poznávanie prírody Počet hodín: 12	Domáce zvieratá: mačka, pes, prasa, koza. Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď, líška. Vtáky a hmyz: vrabec, lastovička, mucha, motýľ. Rastliny : kvety (ruža, tulipán) a stromy (jabloň, hruška). Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia. Pozorovanie zmien počasia: slnko, dážď, vietor, sneh.
Orientácia v bežných životných situáciách Počet hodín: 14	Verejná doprava: nastupovanie a vystupovanie, kúpa cestovného lístka. Chodenie po chodníku, prechádzanie cez cestu. Orientácia v obchode: správanie sa v obchode, nakupovanie, platenie. Rozoznávanie obchodov podľa zamerania: potraviny, hračky, drogéria. Rozpoznávanie základných potravín: chlieb, pečivo, mlieko. Oboznamovanie sa s mincami: 1 €, 2 €. Lekár, zdravotná sestra, správanie sa u lekára.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Na základe zmyslového vnímania a činností sa žiaci učia chápať význam vecí, vzájomné vzťahy a súvislosti. Poznávajú prírodné javy a zmeny v prírode. Osvojujú si základné pravidlá kultúrneho správania v obchode, na ulici, v dopravnom prostredí. Učia sa orientovať v školskom prostredí.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, hudobná výchova, zdravotná telesná výchova, matematika).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce

- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Pracovné listy k zmyslovej výchove pre 1. – 3 ročník špeciálnych základných škôl.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu. Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším. Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia majú problémom s nedostatočnou motiváciou k činnosti, problémy s pozornosťou a vytrvalosťou. Je potrebné pri zadávaní úlohy pre konkrétneho žiaka vedieť, čím a ako je ho možné motivovať a upútať jeho pozornosť. Na začiatok práce zaraďujeme ľahkú úlohu, o ktorej predpokladáme, že žiak zvládne, a ktorá ho môže motivovať k ďalšej práci. Následne zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú si má žiak osvojiť, prípadne utvrdiť. Na záver zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú má žiak rád. Návčik jednotlivých činností nesmie byť samoúčelný, snažíme sa o to, aby žiak osvojenú činnosť vedel využiť v praktickom živote, inak jej osvojenie nemá pre žiaka význam. Jednotlivé pracovné úlohy je potrebné rozdeliť podľa schopností žiaka na čiastkové úlohy, inak by si ju žiak pre jej náročnosť nemusel vedieť osvojiť. Žiakovi je potrebné poskytovať primeranú pomoc, forma a miera závisí od schopností konkrétneho žiaka. Je potrebné citlivo zvážiť, ktoré činnosti už má žiak osvojené, aby mu nebola poskytovaná väčšia pomoc ako žiak v skutočnosti potrebuje, čím by sa brzdil jeho ďalší rozvoj.

Každé zadanie pracovnej úlohy musí byť jednoznačné, zrozumiteľné, aby žiak vedel, čo má urobiť a ako má postupovať. Postupujeme od najjednoduchších úloh k zložitejším. Pracovné zaťaženie musí byť primerané silám žiakov, nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Je potrebné zaistiť bezpečnosť žiakov potrebnými opatreniami, a tiež návčikom bezpečných pracovných návykov.

Tak ako aj v iných predmetoch, aj pri výučbe pracovného vyučovania je dôležité zohľadňovať dosiahnutú aktuálnu úroveň žiaka, aby osvojovanie si nových vedomostí, zručností a návykov bolo prirodzeným pokračovaním výučby.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie.

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky (vzorový výrobok, súbor nástrojov, materiálov, modely, predlohy a iné), ktoré musia byť primerané mentálnemu postihnutiu žiaka.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	2	1	3

Ciele:

- utvárať základné hygienické návyky
- utvárať základné samoobslužné činnosti
- utvárať základné návyky pri stolovaní
- rozvíjať hrubú a jemnú motoriku
- utvárať základné pracovné zručnosti
- oboznamovať sa s bezpečnosťou práce v kuchyni
- rozlišovať rôzne materiály
- adekvátne používať predmety

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 40	Osvojovanie si hygienických návykov s pomocou: umývanie a utieranie tváre, rúk, česanie, úprava zovňajšku. Používanie hygienických potrieb, vytváranie zručností pri manipulácii s nimi. Púšťanie a zastavovanie vody. Používanie WC, toaletného papiera, splachovanie. Obliekanie a vyzliekanie odevu s pomocou. Osvojenie si základných stravovacích návykov (hryzenie, žuvanie, prehĺtanie), jedenie s pomocou. Nácvik samostatného jedenia. Nácvik pitia z pohára (držanie pohára dvoma rukami.)
Práce v domácnosti Počet hodín: 24	Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou. Upratovanie hračiek s pomocou. Odkladanie odevu a obuvi s pomocou. Práca v kuchyni - oboznámenie sa so zariadením. Zapínanie a vypínanie osvetlenia.
Práce v dielni Počet hodín: 50	Rozlišovanie rôznych materiálov: papier, textil, drevo, plastelína, hlina a iné. Trhanie a krčenie papiera. Manipulácia s kockami: ukladanie na seba, vedľa seba. Manipulácia s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, vkladanie. Skladanie jednoduchého puzzle. Skrutkovanie do perforovanej dosky. Navliekanie rôznych predmetov: veľké korále, krúžky.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Manipuláciou s predmetmi neustále rozvíjame hrubú a jemnú motoriku, zlepšujeme schopnosť uchopovania. Postupujeme od vkladania väčších materiálov do väčších otvorov k drobnejším materiálom a otvorom. Vedeíme žiakov k elementárnej hygiene svojho prostredia. Učíme ich, že konzumácia jedla je spojená so sedením za stolom. Nacvičujeme adekvátne používanie predmetov dennej potreby.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie komunikačnej schopnosti, rozvíjanie sociálnych zručností, zdravotná telesná výchova, výtvarná výchova).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Knihy na rozvoj zručností a schopností žiaka. Využívanie stavebníc, puzzle, hračiek a iné.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 38 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Predmet hudobná výchova je predmetom činnostným a zážitkovým, kde sa na základe hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdzajú sa v nich záujem o hudbu a radosť z nej.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie, sluchovú pamäť a sluchovú diferenciaciu, senzomotorické schopnosti
- nadväzovať sociálne interakcie prostredníctvom hudby
- selektovať medzi ľudskou rečou a inými zvukmi
- uvoľňovať motoriku a rozvíjať zmysel pre rytmus

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rozvoj pasívneho vnímania zvukov Počet hodín: 10	Rozvoj pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária. Rozvoj hudobnej, pozornosti, pamäte, predstavivosti, zmyslu pre tonalitu a rytmu. Vnímanie zvukov: šuchotanie, krčenie, trhanie a krčenie papiera, štrnganie kľúčov, cinkanie príboru, klopkanie ceruzkou, prelievanie tekutiny v uzatvorenej fľaši, zvuk tečúcej vody. Nácvič s vizuálne vnímaným zdrojom zvuku. Motivácia žiaka k vyludzovaniu zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária.
Rytmizácia jednoduchých riekaniek Počet hodín: 8	Ťap, ťap, ťapušky, Hijo, hijo na koníčku. Precvičovanie so zapojením Orffovho inštrumentária

Jednoduché hry so spevom Počet hodín: 10	Opakovanie už známych hier. Kolo, kolo mlynské, Venček a iné.
Počúvanie reprodukovanej hudby Počet hodín: 10	Detské piesne, ľudové piesne. Počúvanie spojené s prvkami muzikoterapie.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Hudobno-pohybovými hrami vytvárame interakcie s viacerými žiakmi. Na princípe detskej hry utvárame predpoklady k primeranému vnímaniu hudby a spevu. Rozvíjame hudobnú pozornosť, pamäť, predstavivosť, zmysel pre tonalitu a rytmus. Využívame prvky muzikoterapie - hra na telo, vnímanie hudby uvoľňovacími aktivitami (prstová maľba penou, v piesku, hra s bábkami, pohybová improvizácia).

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie komunikačnej schopnosti, rozvíjanie sociálnych zručností, pracovné vyučovanie, vecné učenie, zdravotná telesná výchova).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje: Knihy s detskou, ľudovou piesňou, riekankami a hudobno-pohybovými hrami.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíja komunikačná schopnosť, expresívna a receptívna zložka reči, a aj neverbálna forma komunikácie. Ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s touto diagnózou:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- spoločné výtvarné aktivity.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s vyučovacími predmetmi rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie sociálnych zručností a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať hrubú a jemnú motoriku rúk a prstov
- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu
- rozvíjať zmyslové vnímanie
- rozvíjať tvorivosť a grafomotorické zručnosti

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba (mäkká ceruzka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel) Počet hodín: 12	Správne držanie ceruzky, napodobňovanie jednoduchých tvarov. Obkresľovanie foriem - bodky, prerušované čiary. Prekresľovanie zvislých a vodorovných čiar, kruhov a špirál. Rozlišovanie základných farieb. Vyfarbovanie obrázkov a predkreslených tvarov - maľovanky.
Maľba (tampón, drevko, akvarelové farby, tempéry) Počet hodín: 14	Liatie, kvapkánie, otláčanie, fŕkanie farby. Otláčanie ruky, prstov, hra s farbami, dotváranie škvŕn, rozfukovanie. Maľba prstovými farbami. Výstavka prác.
Modelovanie (plastelína, modurit, cesto, Patcolor, Blandiver) Počet hodín: 12	Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie, vyťahovanie, gúľanie. Používanie štipcov - vyštipovanie malých kúskov z plastelíny. Tvarovanie guľôčok, valčeka.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Prechádzame od veľkých formátov k menším. Pri veľkých formátoch a na veľkých plochách deti pracujú postojáčky. Pri voľbe námetov vychádzame s blízkeho okolia žiakov, z ich skúseností a zážitkov. Vhodné sú modelovacie hmoty Patcolor a Blandiver, ktoré sú ľahko tvarovateľné a nešpinia sa. Všetky techniky a činnosti sprevádzame koaktívnym a asistenčným pohybom.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie komunikačnej schopnosti, rozvíjanie sociálnych zručností, pracovné vyučovanie, vecné učenie, matematika).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje: Knihy s námetmi s výtvarnou tematikou. Maľovanky a iné.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Zdravotná telesná výchova
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Ciele predmetu zdravotná telesná výchova pre žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností. S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč.

Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Výchovno-vzdelávacie ciele zdravotnej telesnej výchovy pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese. Ciele je však potrebné prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifík vývinu a prejavov žiakov s touto diagnózou.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná výchova	3	0	3

Ciele:

- aktívna spolupráca pri vykonávaní hygienických úkonov v súvislosti s telovýchovnými aktivitami
- vytváranie sebakontroly
- učenie prijímania pravidiel
- učenie prispôbiť sa požiadavkám skupiny
- učenie poradovosti
- uvedomenie si vlastného tela
- vykonávanie aktivít napodobňovaním

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pohybové hry Počet hodín: 20	Riekanky a detské piesne - symbolizácia pohybov a aktivít. Hry rolové, kontaktné. Cvičenia s využitím ľahkého náčinia.
Chôdza Počet hodín: 20	Základná lokomócia, správne kladenie chodidiel pri chôdzi. Správne držanie tela pri chôdzi. Práca paží. Koordinácia pohybov. Chôdza bez pomoci. Chôdza daným smerom. Nosenie hračky počas chôdze. Ťahanie hračky počas chôdze. Chôdza hore a dolu po schodoch. Pochodovanie po vizualizovanej trase.
Lezenie Počet hodín: 12	Lezenie ľubovoľným smerom dopredu. Lezenie po vizualizovanej trase. Podliezanie prekážok.
Beh Počet hodín: 20	Nácvik tichého našľapovania pri behu. Nácvik dvíhania nôh. Ohýbanie v kolenách. Beh k stanovenej méte. Kolektívne hry spojené s chôdzou a behom.
Skoky Počet hodín: 10	Poskoky na mieste znožmo. Skok z miesta. Skok cez čiaru.
Hádzanie a chytanie Počet hodín: 14	Nácvik chytania lopty gúľajúcej sa po zemi. Nácvik chytania lopty hodenej učiteľom. Hádzanie lopty hodenej do terča a na cieľ. Kolektívne hry s využitím lopty: gúľanie, podávanie, chytanie
Sezónne činnosti - zimné obdobie Počet hodín: 10	Hry na snehu. Nácvik chôdze po klzkej ploche. Sánkovanie na miernom svahu.
Sezónne činnosti - jarne obdobie Počet hodín: 4	Turistika, rehabilitačné, relaxačné cvičenia v prírode.
Sezónne činnosti - letné obdobie Počet hodín: 4	Turistika, rehabilitačné, relaxačné cvičenia v prírode.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Zaraďujeme cvičenia zamerané na posilňovanie a uvoľňovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela, dýchacie a relaxačné cvičenia. Zohľadňujeme individuálne možnosti žiakov. Zaraďujeme cvičenia s využitím ľahkého náčinia. Odporúčame využívať rehabilitačné techniky (napríklad Vojtovu metódu, Bobáthove techniky) podľa možností školy.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (hudobná výchova, rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie komunikačných schopností, rozvíjanie sociálnych zručností, pracovné vyučovanie, vecné učenie, matematika).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje: Knihy pre deti s pohybovými hrami, riekanky, rečovanky a iné.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.